

A large-scale photograph of a waste incineration site. In the background, a massive pile of trash is being incinerated, with bright orange and yellow flames rising from the center, surrounded by thick, grey smoke. In the foreground, two firefighters in full protective gear, including helmets and oxygen tanks, are seen from behind. They are holding a red fire hose that extends across the ground. The ground is wet and reflective. The overall scene is one of industrial-scale fire management.

Nou Reglament dels
bombers voluntaris

Badalona, fuga de gas
natural en el subsòl:
La gestió de la incertesa

**Assistència i intervenció en
crisi per a personal operatiu**

Marc Ferrer Murillo

Bomber voluntari del Parc de Matadepera

Llicenciat en història

Tècnic superior en prevenció de riscos laborals

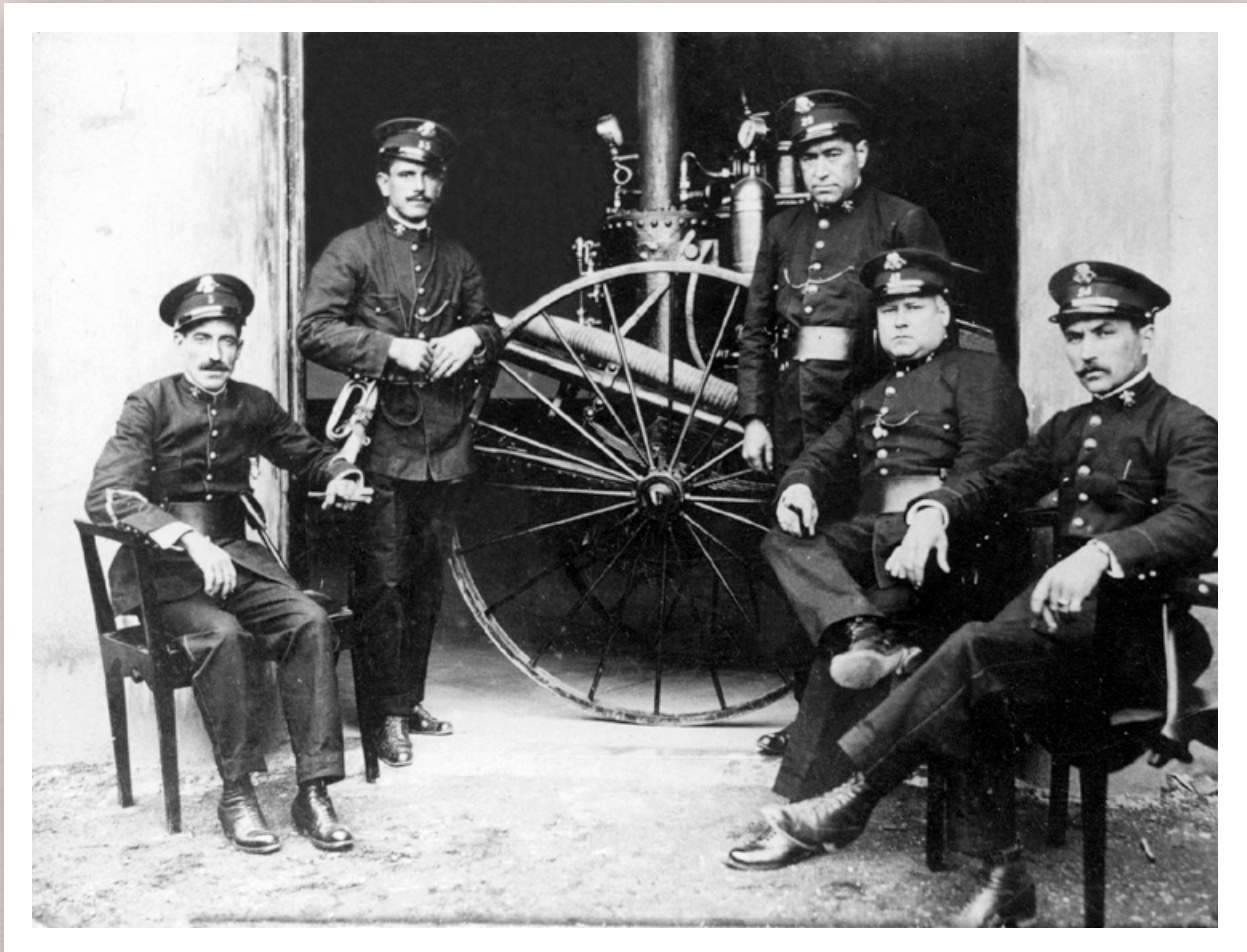
Tècnic operador del CECAT

Professor adscrit a l'Escola de Bombers i Protecció Civil de Catalunya

Cinc bombers de Terrassa, amb una bomba Merryweather, l'any 1916

Observem que el bomber assegut a l'esquerra porta un galó al braç que l'identifica com a capatàs, que era l'oficial de major graduació. El bomber de la seva dreta porta una corneta. Amb aquest instrument es comunicaven al personal que treballava en un servei, per ordre del capatàs o el màxim comandant, i amb combinacions de tocs curts i llargs, les diferents maniobres que s'havien de fer: tirar aigua, parar, avançar, reunir-se, auxili, etc. Perquè tots els bombers coneguessin els tocs, els diferents cossos van imprimir-se fulls amb els tocs de corneta, que havien de memoritzar o portar sempre a sobre. Observem que el bomber de la dreta porta una destal, eina imprescindible i un dels símbols de la professió. Els cinc bombers porten el vestit i la gorra de gala i posen amb una bomba de vapor Merryweather, model Valiant. Aquesta bomba subministrava 450 litres d'aigua per minut, podia enviar un raig vertical i un d'horitzontal i funcionava amb carbó. Està col·locada sobre un carro de rodes com a mitjà de transport, que era impulsat per tracció animal o humana. La Merryweather, model Valiant, va ser la bomba de vapor que van adquirir molts cossos de bombers catalans. Així, després de Barcelona, primer cos català que en va tenir una i que la va comprar l'any 1877, Manresa en va adquirir una el 1896; Olot, el 1902; Sabadell, el 1913 i Terrassa, el 1916.

1916. Autor desconegut. Arxiu dels Bombers de Terrassa

Director

Pep Colás Salvador

Director adjunt

Marc Ferrer Murillo

Consell de redaccióNúria Iglesias Guerrero
Joan Rovira i Morató**Consell assessor**Guillem Gómez Masip
Pasqual Gámez Tarragona
Joan Gallart Olivé
Robert Gómez Valbuena**Correcció lingüística**

Servei de Difusió

Disseny i maquetació

Òscar Gamell Farré

Col·laboren en aquest númeroJordi García Monte
Carles Savalls Ortiz
Enric Pous Andrés
Carles Noguera Pola
Servei de Planificació
i Selecció de Recursos Humans
Anna Subirà Sender
Héctor Serrat Taribó
Sebastià Massagué Mir
Carles Galan i Coll
Juanjo Espadas Gutiérrez
Albert Vilanova Ferreras
Oriol Massana Torrente
Oril Duch i Altet
Enric Pous i Andrés
Jordi Julià I Pla
Pere de la Torre Jiménez**Foto de portada**

Jordi Garcia Monte

Correu electrònicbomberscat@gencat.cat**Twitter**

#bomberscat

DL B. 26917-2014
ISSN: En tràmit**04 Editorial****05 Salutació del director****06 Opinió****10 Actuacions destacades**

10 Badalona, fuga de gas natural al subsòl: la gestió de la incertesa

14 Des de dins

14 Assistència i intervenció en crisi per a personal operatiu

17 Nou reglament dels bombers voluntaris

20 Les competències professionals en la selecció de personal

23 Procés d'habilitació del GRAE subaquàtic

24 Seguretat en cas d'incendi a la llar

26 Divulgació tècnica

26 Explosions de pols

28 L'entrevista

28 Una entrevista necessària

29 Josep Maria Masachs, 48 anys com a bomber

32 Notícies**38 Voltant pel món**38 Els *retained firefighters* o bombers a demanda

42 Bombers catalans i bombers andorranos, un objectiu en comú: projecte Bombers x Colòmbia

44 Lletres i bits**46 Entre nosaltres**

bombers

Pep Colás Salvador

Sotsinspector
Director de la revista *bombers.cat*

Editorial

Comença l'any, comença per a tothom amb nous propòsits i ganes de millorar. Per a nosaltres s'inicia també una nova etapa: per a tots els que treballem per fer possible aquesta nova revista, la nova publicació *bombers.cat*, és un gener apassionant.

No arrenquem el projecte del no-res, i per això ha estat possible. L'equip que configura el consell de redacció, i tothom que hi col·labora, suma molts anys d'experiència en diferents llocs d'aquesta gran casa, però també molta il·lusió, molta força per innovar i crear una nova eina de comunicació que sigui capaç de mostrar la diversitat de llocs de treball, de perfils professionals que configuren el cos de Bombers, i també la feina que fem atenant el gran ventall d'emergències a què donem resposta.

Dins d'aquesta Direcció General, la dels bombers, hi ha també arquitectes, enginyers, informàtics, lingüistes, administratius, gestors, tècnics de manteniment, operadors de sales de control, també de vol, entre d'altres, moltíssims perfils diferents per a una única finalitat, la seguretat de les persones. Tots treballem per aquest fi, i per això calen materials, dissenyar i mantenir infraestructures, vehicles, gestionar els diners que estan a l'abast i, sobretot aquests darrers anys, també empescar-se quina és la millor manera d'estirar el pressupost. Esperem arribar a tots i que tots pugueu conèixer les intervencions pròpies dels bombers, amb les espectaculars imatges que ens proporcionen, però també tot allò que ho fa possible, molt discret i sense sirenes ni llambreigs, però tan necessari com la resta.

Esperem encertar, hi posarem tota l'energia necessària. Dels 36 números de l'Infobombers, hem après moltes coses; procurarem evitar els errors i seguir amb allò que ens ha funcionat. Però també obrirem altres camps: volem entrevistar-vos, a vosaltres, els que formeu part de la nostra Direcció General, i que ens expliqueu amb les vostres paraules quina és la vostra tasca o allò que considereu rellevant. També volem obrir el camp i fixar-nos en el que fan al nostre voltant els companys d'altres països que tenen assignada la mateixa responsabilitat que nosaltres.

El continent també canvia, el suport formal avança, el format digital serà l'únic que publicarem; tot i això, hi haurà la possibilitat de la descàrrega convencional per llegir sobre un paper, però el nou format donarà totes les possibilitats de seguir enllaços per ampliar els continguts, o veure els vídeos relacionats al nostre canal de Youtube "bomberscatalunya" o a qualsevol altre.

Esperem que la revista que teniu a les mans us sigui d'interès, que us doni a conèixer coses noves i us ofereixi també un espai on explicar-nos a tots allò en què sou especialistes. Nosaltres ho intentarem amb tot el nostre esforç i també amb tota la nostra il·lusió.

Salutació del director

Les necessitats de tota organització complexa i amb una implantació territorial extensa pel que fa a comunicació interna acostumen a restar escassament cobertes en la majoria de casos.

Aquest podria ser perfectament el diagnòstic de la nostra organització: 150 centres de treball a tot el territori, la Direcció General repartida entre Barcelona i Cerdanyola i 7 regions d'emergències.

El projecte de comunicació interna *bombers.cat* respon a la necessitat històrica de poder comptar amb una eina informativa al servei de tots, una eina informativa que ajudi i acompanyi el procés de canvi necessari en la nostra organització per tal de fer-la més forta, eficient i sostenible en allò fonamental: un servei públic de qualitat al servei dels ciutadans.

Per assolir aquest objectiu cal treballar amb dades objectives, tenir clar el camí a seguir, reconèixer els nostres punts forts i febles. Cal també fer l'autocrítica necessària i deixar de buscar, fora de casa nostra i de manera exclusiva, l'origen de tots els nostres mals.

Com estic segur que fareu tots vosaltres, dono un vot de confiança al director i a l'equip redactor de *bombers.cat*, amb el desig i l'esperança que el projecte compleixi les expectatives generades.

Salutacions cordials.

Ramon Parés Gallés

Director general de Prevenció,
Extinció d'Incendis i Salvaments

Opinió

El model

Poques paraules tenen tanta presència en la nostra organització com aquesta: el model. La majoria de col·lectius de la casa l'han utilitzat en algun moment per dir: "No tenim model", "El model està esgotat", "Ens estem carregant el model", "Cal redefinir el model"... Segur que vosaltres també podríeu afegir-ne alguna.

Probablement no posaríem d'acord totes les persones que han expressat aquestes opinions. De fet, algunes d'aquestes expressions són contradictòries. Sembla, però, que tots podríem estar d'acord que cal repensar algunes coses.

Utilitzem l'expressió *el model* per referir-nos tant al model del cos de Bombers com al model de les emergències a Catalunya. Tots sabeu que són coses diferents. Podríem dir que el model del cos de Bombers depèn més de nosaltres: el podem debatre, proposar, defensar i, en tot cas, aconseguir. El model de les emergències a Catalunya afecta directament altres col·lectius i agències, i, per tant, les nostres propostes s'han de compartir per trobar, entre tots, les solucions més adequades al nostre país.

El que sí que han de compartir els dos models és que l'objectiu final sempre ha de ser la millora de la protecció dels nostres ciutadans.

Amb la mateixa facilitat que parlem del nostre model, introduïm també el model d'altres països. Sovint sense conèixer a fons "altres models", en destaquem els aspectes que desitjaríem en el nostre, i els adjudiquem sense cap dubte a altres països. No sempre són afirmacions contrastades, però el desig de millora del nostre model incorpora precisament els avantatges més necessitats, sense valorar els "altres models" en la seva totalitat.

Al marge del model de bombers, funcionaris, voluntaris, a temps parcial, funcions, competències, sanitarització, etc., hi ha un seguit de temes fixos en el debat: la relació entre el nombre d'habitants i el nombre de bombers, el cost del servei de bombers per habitant, l'avaluació del risc territorial i el nombre de bombers, però també l'horari i el sou dels bombers, les categories, la carrera professional, la dimensió dels parcs, el nombre mínim de bombers als parcs, el nombre i la tipologia de vehicles, i un llarg etcètera.

Tot i compartir la necessitat d'aquest debat, voldria introduir un aspecte que probablement tenim tots present, però al qual no dediquem l'espai i el temps necessaris, i potser se'ns pot escapar alguna cosa. Em refereixo als valors del nostre cos de Bombers.

Afortunadament, els bombers gaudim d'un prestigi merescut. La societat reconeix la nostra feina, però no podem fer cap pas enrere amb alguns valors com la nostra actitud, el nostre compromís, la nostra vocació de servei i la nostra professionalitat. Els canvis que la mateixa societat actual imposa, les dificultats pressupostàries, els mateixos canvis a les administracions, etc. no han de menyscar els valors que intrínsecament tenen els bombers. En tot cas, hem de tenir la voluntat de vetllar per mantenir l'esperit i l'ànima del cos de Bombers.

Us convido a participar en aquest debat amb un esperit constructiu i de recerca de les solucions més sostenibles. En aquest sentit, al final del mes de març tindrem l'oportunitat d'escoltar en directe, en una jornada al Departament d'Interior, alguns dels models més reconeguts d'Europa.

Albert Vilanova Ferreras

Inspector del cos de Bombers
Subdirector general operatiu

El servei d'emergències de l'aeroport d'Alguaire

L'aeroport de Lleida-Alguaire és una instal·lació aeroportuària gestionada per Aeroports de la Generalitat, organisme adscrit al Departament de Territori i Sostenibilitat, que va ser inaugurat el 17 de gener del 2010. Els Bombers de la Generalitat cobreixen el servei d'emergències de l'aeroport mitjançant un conveni marcat signat el 2012 entre el Departament d'Interior, el Departament de Territori i Sostenibilitat i Aeroports Públics de Catalunya, i, posteriorment, mitjançant un conveni de col·laboració entre Interior i Aeroports de Catalunya.

Tot i això, el gener de l'any 2014, el Departament d'Interior va proposar a Aeroports de Catalunya la finalització d'aquest conveni de col·laboració, "amb l'establiment dels terminis necessaris per tal que els bombers siguin substituïts per altres operadors". En una entrevista a *bombers.cat*, Ramon Parés, director general de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments, explica els motius d'aquesta decisió.

Abans d'entrar a parlar d'aquests motius, però, Parés vol destacar que "el cos de Bombers de la Generalitat té, actualment, dos espais de creixement futur". D'una banda, el salvament marítim, un àmbit que, segons recorda, està pendent tant del desplegament estatutari com del traspàs de competències corresponent. De l'altra, l'àmbit aeroportuari, on "hem de tenir presència en el futur". Segons manifesta Parés, "la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments es planteja acabar ocupant aquests dos àmbits", però "parlem d'un procés a llarg termini".

Fa un any, malgrat aquesta perspectiva estratègica i competencial, i "per sobre de l'experiència de l'aeroport de Lleida-Alguaire", la Direcció General tenia la necessitat de cobrir els mínims de parcs, una precarietat estructural que "va obligar a prendre la decisió de reubicar els bombers que estaven destinats a l'aeroport i adscriure'ls a parcs de la Regió d'Emergències de Lleida". El director general també destaca que, "amb aquesta decisió, no es perjudica en cap moment l'activitat aeroportuària" i que, "fins que no es formalitzi el traspàs i arribin els nous bombers d'empresa, seguirem prestant servei a l'aeroport de Lleida-Alguaire", tal com s'ha pactat amb els seus responsables.

Ramon Parés incideix en el fet que "no es tracta d'una retirada definitiva. Aquest replegament es produeix perquè en el moment actual ens fan falta aquests bombers als parcs".

Redacció *bombers.cat*

Falck-SCI, SA gestionarà el servei de salvament i extinció d'incendis als aeroports de Lleida-Alguaire i Andorra-La Seu d'Urgell

El mes de setembre passat, Aeroports Públics de Catalunya, SLU va licitar el servei de salvament i extinció d'incendis per als aeroports de Lleida-Alguaire i Andorra-La Seu d'Urgell, amb la finalitat que l'empresa adjudicatària disposi de personal suficient i degudament equipat, que estigui degudament format i qualificat per treballar a l'entorn de l'aeroport i que pugui arribar a intervenir en situacions d'emergència aèria amb la deguda aptitud mèdica per desenvolupar satisfactòriament les seves funcions, tenint en compte el tipus d'activitat.

S'hi van presentar tres empreses i van ser admeses les propostes de Falck-SCI, SA i de Fortem, SL. La proposta de l'empresa Prevenció i Gestió d'Emergències, SL no va ser admesa ja que no aportava la solvència tècnica exigida (acreditat haver realitzat tasques de salvament i extinció d'incendis en aeroports durant un mínim de dos anys). Finalment el servei va ser adjudicat a l'empresa Falck-SCI, SA per un import d'1.002.600,00 euros (sense IVA) i per una durada de 36 mesos.

Falck és una multinacional fundada a Dinamarca el 1906, referent en el sector de les emergències. Té presència global als cinc continents i opera en 34 països.

La privatització de l'aeroport d'Alguaire, a debat

Oriol Masana Torrente. Bomber voluntari de la Generalitat i bomber de Falck-SCI. Instructor d'incendis NFPA 1041, certificació ProBoard

1. Es perd seguretat amb la privatització dels bombers de l'aeroport de Lleida-Alguaire?

No, la seguretat és la mateixa ja que tant el personal com el material, els vehicles, els mitjans i la formació està regulada per una llei internacional de l'Organització d'Aviació Civil Internacional (OACI). Per exercir de bomber aeroportuari és obligatòria una formació especialitzada per a tots els bombers, tant públics com privats.

2. És viable la privatització econòmicament?

De la part econòmica, no en puc parlar, ja que la desconec; la part que conec millor és l'operativa.

3. Creus que l'especificitat de les tasques d'extinció d'uns bombers d'aeroport, comparada amb la diversitat d'un parc a ciutat, fa més viable el sistema privat?

Els bombers d'aeroport poden fer tasques semblants a un parc urbà; podem dir que en un aeroport, al marge d'aeronaus, també hi ha magatzems, oficines, cuines (dels restaurants), emmagatzematge de carburants i moltes persones. La gestió és tan viable amb bombers públics com amb bombers privats. Hi ha molts serveis de bombers aeroportuaris en què la gestió és privada. Per exemple: als Estats Units. De fet, AENA ha privatitzat molts

a Lisboa, Rio de Janeiro, Terol, Ciudad Real (tancat) i també sectors en empreses privades amb capital públic.

4. El fet que la seguretat de les persones sigui el que està en joc, com a usuaris de l'aeroport i d'aeronaus, creus que fa gairebé indiscutible el model públic?

Com he reflectit en la pregunta anterior, els bombers privats ofereixen totes les mateixes garanties que els bombers públics: formació, preparació, organització i models d'actuació. Per tant, no hi ha motius discutibles pel que fa a la protecció i la seguretat dels usuaris de l'aeroport i a possibles actuacions en les aeronaus.

Oriol Duch i Altet. Bomber voluntari de la Generalitat i bomber d'aeroport. Ha treballat als aeroports del Prat, de Reus i de Girona.

1. Es perd seguretat amb la privatització dels bombers de l'aeroport de Lleida-Alguaire?

El més probable és que sí que s'acabi perdent seguretat. L'objectiu principal d'una empresa és obtenir beneficis i sovint s'obtenen a còpia

de precaritzar llocs de treball i de retallar en material o formació. Caldrà estar molt atents a veure si els bombers tenen la formació necessària (que ara mateix només s'ofereix al Centre Jovellanos d'Astúries), si compleixen els temps de resposta que marca l'OACI i si disposen del material necessari per complir amb les normatives. Hi ha una agència estatal de seguretat aèria que se suposa ha de vetllar perquè es compleixin aquestes normatives.

2. És viable la privatització econòmicament?

Inicialment els serveis privatitzats tenen un cost inferior al de l'empresa pública, però amb el temps els preus van pujant i sovint acaben sent més cars que el que costava al principi a l'Administració donar aquest servei directament. Però aleshores costaria molts més diners tornar a muntar un servei d'aquest tipus. Ha passat en molts municipis amb el servei d'escombraries, per exemple.

3. Creus que l'especificitat de les tasques d'extinció d'uns bombers d'aeroport, comparada amb la diversitat d'un parc a ciutat, fa més viable el sistema privat?

Els bombers d'aeroport tenen unes tasques específiques, que són les emergències aeronàutiques, i la resta, que són comunes a qualsevol bomber (foc a interiors, accidents de trànsit...). Es tracta d'una especialitat dins unes tasques generals com pot ser la dels GRAE o els GRAF. Així ho reconeixen els documents de l'NFPA (National Fire Protection Association), organisme americà de referència en la lluita contra incendis.

4. El fet que la seguretat de les persones sigui el que està en joc, com a usuaris de l'aeroport i d'aeronaus, creus que fa gairebé indiscutible el model públic?

Al món hi ha bombers d'aeroport, públics, privats i, fins i tot, voluntaris. Jo penso que al sistema públic preval més la seguretat que al privat, ja que és la seva raó de ser. Estem parlant, a més, d'una estructura d'estat sobre la qual els poders públics tenen molt a dir, atesa la seva importància estratègica.

Marc Ferrer Murillo

Bomber voluntari del Parc de Matadepera
Llicenciat en història
Tècnic superior en prevenció de riscos laborals
Tècnic operador del CECAT
Professor adscrit a l'Escola de Bombers i Protecció Civil de Catalunya

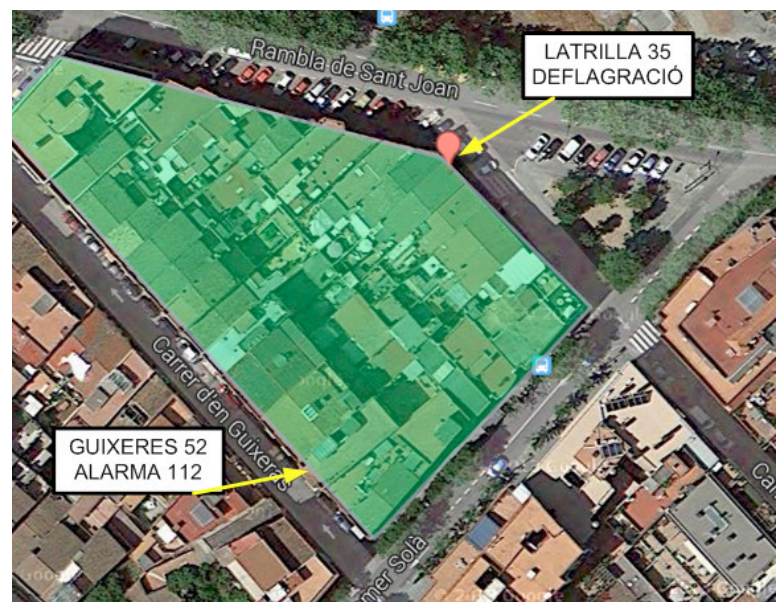
Badalona, fuga de gas natural al subsòl: la gestió de la incertesa

LA INTERVENCIÓ

El dijous 20 de novembre, un relleu de guàrdia a la sala de control de la Regió d'Emergències Metropolitana Nord, com tants d'altres, amb una novetat: "...Badalona acaba de sortir a una olor de gas". Alguns minuts després, concretament a les 7.36, el Sierra 02 informa que s'ha produït una explosió, sense víctimes, que ha afectat diferents edificis i ha aixecat les tapes del clavegueram. Així començava un servei codificat com a IU EX, que es perllongaria fins passades les 6 de la tarda.

Ràpidament vam relacionar l'alarma inicial d'olor de gas a l'interior d'un edifici amb l'explosió. Les adreces, però, no quadraven. Els carrers eren diferents, oposats en una mateixa illa de cases. La fuga de gas no estava localitzada, el gas provenia del subsòl, això sí que estava clar. Es reforçà el servei enviant d'ajuda Sta. Coloma i E00.D0 també s'activava.

Davant la incertesa d'on i com s'havia originat l'explosió, de com el gas podia haver penetrat als edificis i quina era la zona afectada, es va adoptar la primera mesura de protecció, evacuant completament una illa de cases, amb un total de 29 edificis.

L'evacuació es va transferir a la Guàrdia Urbana de Badalona, tot i que va ser coordinada en un inici per l'E0. Una altra prioritat va ser detectar l'abast de la fuga de gas, realitzant mesuraments als carrers propers junta-

ment amb operaris de Gas Natural.

En una cruïlla de carrers (Latrilla amb Baldomer Solà) es detectà un punt amb alta concentració de gas i es va haver d'evacuar preventivament un edifici pròxim. Es van obrir les tapes dels registres de les conduccions de serveis i s'observà un corrent anormal d'aigua a través d'un conducte de fibra òptica, que ens va fer sospitar de l'existència d'una avaria en la canalització d'aigua, que podria estar relacionada amb la fuga de gas. Un aparell per identificar fugites d'aigua aportat per AGBAR va identificar un punt d'avaría molt pròxim al lloc de màxima concentració de gas. Semblava que tot anava encaixant, després veuríem que la hipòtesi era errònia.

Gas Natural es bolcà amb els equips d'obra civil. Havien d'efectuar excavació en quatre punts diferents, atès que la xarxa és de baixa pressió i per tallar el subministrament de gas havien de seccionar directament la canonada.

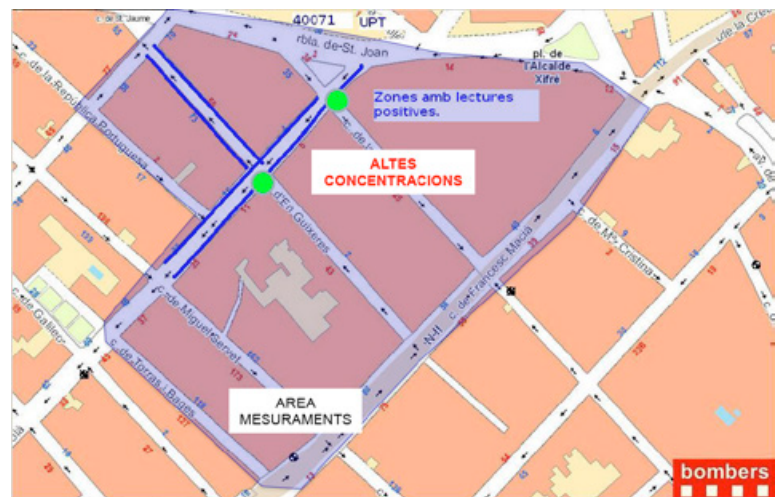

Bombers continuàvem fent mesuraments de gas als carrers propers. Al llarg d'un tram de carrer (Baldomer Solà) les lectures eren positives a peu de carrer i especialment als conductes del subsòl, de manera que vam obrir les tapes del clavegueram i d'altres serveis per afavorir la ventilació natural. Es va reforçar la intervenció amb l'ajuda d'altres parcs, la incorporació de B40 i l'emplaçament del vehicle 4.00.71 (Punt de Tràn-sit) com a centre de comandament de bombers (CCB).

Posteriorment, Gas Natural va informar que havia aturat el subministrament de gas al punt on es creia que hi havia l'avaría. La fuga, però, no es localitzava, les lectures de concentració de gas van disminuir i vam creure que era conseqüència del seccionament de les canonades de gas. En realitat, el motiu va ser l'obertura de les tapes, que va permetre la ventilació i, per consegüent, la disminució de concentracions de gas.

El temps passava i les lectures al carrer Baldomer Solà continuaven sent positives, tot i que la concentració disminuïa, excepte en un punt concret situat en una cruïlla propera (Guixeres amb Baldomer Solà). En aquest punt finalment es trobaria la fuga, però no es va poder aturar fins cinc hores més tard.

Pròxim a la ubicació anterior, en una de les constants revisions, es va detectar gas a l'interior d'un edifici, concretament una alta concentració (superior al LIE) a l'última planta, que va provocar l'evacuació i ventilació immediata de l'edifici. Aquesta nova situació ens obligà a fer una reavaluació del risc. Des del CCB es va decidir ampliar l'àrea evacuada, aquest cop agafant un tram del carrer Baldomer Solà i els carrers transversals, de manera que van veure's afectats un total de 140 edificis.

La presència en el punt de fuga de fins a sis circuits elèctrics de baixa tensió i també de dos circuits de mitjana va obligar a interrompre les tasques d'excava-

ció, atès que es van observar signes de carbonització de cables i, per consegüent, es va sospitar d'un curtcircuit. El motiu del retard que el gas deixés de fuir va ser, doncs, la necessitat de treure tensió dels cables elèctrics. Un cop superat aquest estadi, es va poder tallar el subministrament de gas i, després de fer les comprovacions pertinents, els veïns van poder tornar als seus habitatges.

L'experiència obtinguda en aquesta intervenció ens pot ajudar a reflexionar com els Bombers de la Generalitat ens exposem a la incertesa de l'emergència. En el servei de Badalona, hi havia un comandament únic, que graduava el nivell segons l'evolució. Es va establir un CCB amb la incorporació del vehicle 4.00.71. En el moment de major desplegament, la cadena de comandaments estava definida per un cap d'intervenció, el cap d'operacions, dos echos, un sergent i diversos caporals. Les comunicacions no van col·lapsar. Es van modular els recursos en ajuda segons la magnitud del sinistre.

D'altra banda, en un inici es va marcar un pla d'acció amb sectors funcionals (evacuació i detecció) i geogràfics (per carrers), i, en funció dels esdeveniments que se succeïen, el pla d'acció es redefinia (la decisió

d'ampliar la zona d'evacuació va requerir que bona part dels efectius es concentrés en aquesta acció). Es van adoptar mesures de seguretat contundents quan la situació ho va requerir.

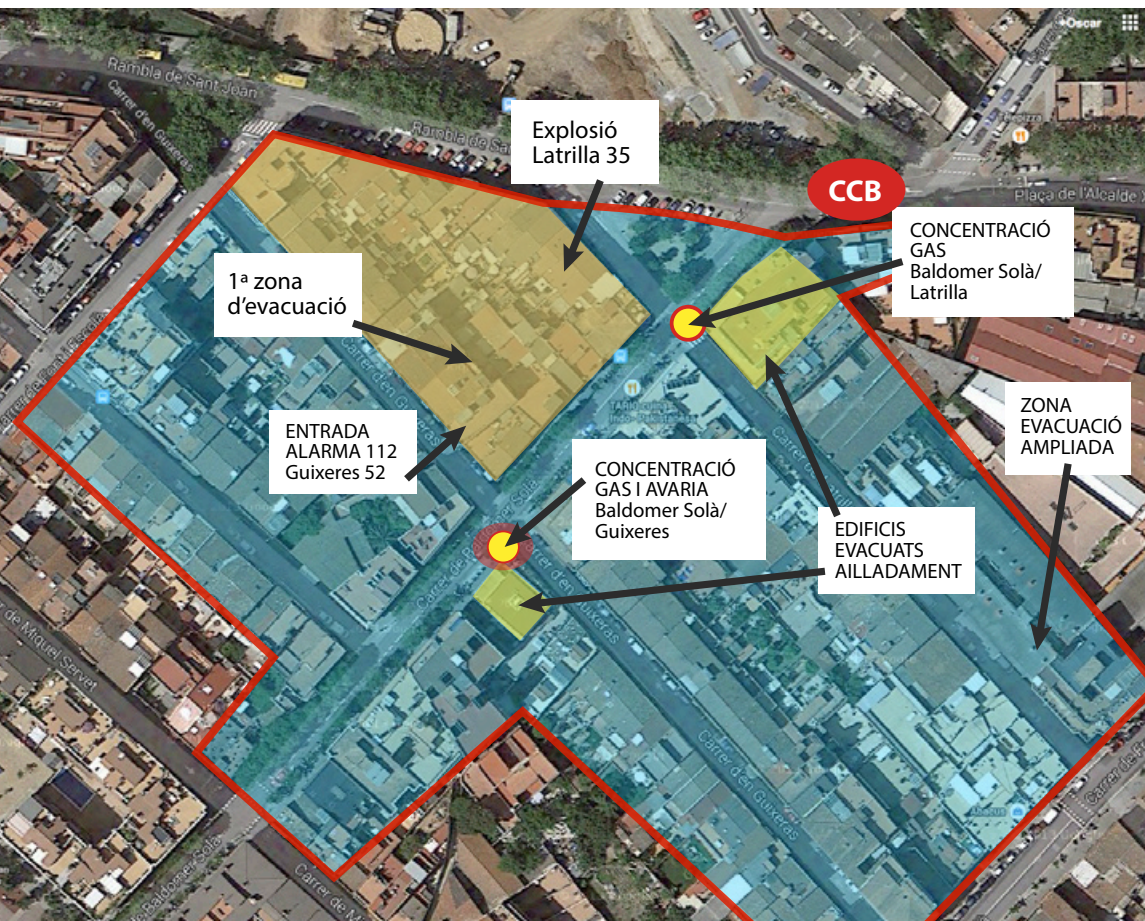
Quant a la logística i planificació, es va reforçar la sala de control amb un Delta 00. La gestió de l'avituallament va ser eficaç. Es va identificar que els explosímetres esgotarien la bateria i es van gestionar aparells de suport. El cap de regió, assumint la intervenció, també va alliberar el cap d'operacions de les tasques amb els mitjans de comunicació i les autoritats municipals.

El nivell de coneixement sobre les particularitats de les instal·lacions de gas era acceptable en general, en part gràcies als retorns d'experiències d'alguns dels sinistres més destacats, en part també per la formació bàsica i continuada realitzada per l'Escola de Bombers. Val a dir que la instrucció sobre fugites de gas canalitza ajuda en l'organització d'aquesta tipologia de sinistres.

En un exercici d'autocrítica cal dir, però, que no tot va funcionar a la perfecció. L'evacuació inicial va ser un pèl desordenada, amb un suport policial insuficient. L'evacuació posterior, efectuada per bombers, va ser ràpida, però improvisada. En aquest sentit, cal assenyalar que en les evacuacions massives s'ha d'establir un procediment per garantir l'evacuació i mantenir el control de la població evacuada (senyals en façana, fer participar el CCB en la comunicació d'edifici evacuat, telèfons de contacte dels veïns afectats...). L'establiment de l'AGO (Àrea General d'Operacions) en algun moment va ser confús a causa del dinamisme de la situació i de l'escenari canviant. L'operativitat del CCB es podria millorar si es poguessin incorporar aparells de suport més adequats (impressora, pissarra electrònica) i un operador que anotés incidències directament a l'aplicació Despatx.

L'execució del SisCom va ser una mica sui generis, atès que només s'ha desenvolupat per incendis forestals i la circular que el regula és incerta en algunes de les posicions que apareixen (suport tàctic, coordinador de seguretat). Hi va haver suport al comandament amb la posició de Delta 00, potser perquè era un matí d'un dia feiner. En aquest sentit, es fa evident la necessitat d'una guàrdia robusta que prevegi aquestes contingències. No es va indicar en quin nivell SisCom es trobava el sinistre, la comunicació de transferència de comandament va ser parcial i quan es va notificar per ràdio, no es va anotar a l'aplicació Despatx. El pla d'actuació no es va comunicar a tots els efectius, potser perquè no estem avesats a fer-ho sistemàticament.

Podríem afirmar que, amb les decisions preses, es va assolir l'objectiu (protecció de la població i els actuants), per consegüent l'estratègia no va ser equivocada (detecció i evacuació preventiva). Cal destacar que la flexibilitat i capacitat d'adaptació del personal continua sent una de les principals fortaleses de Bombers, paradoxalment, tot i l'esforç a mantenir endreçada l'organització de la intervenció.

La gestió de la incertesa en situacions d'emergència

Només un ximple prendrà una decisió a la babalà. No som ximpls, però en situacions d'emergència, la incertesa i la urgència ens poden fer caure en el parany. La ximpleria més gran seria no fer res per reduir aquesta incertesa i no haver pres mesures per evitar caure a la trampa.

En el marc de la presa de decisions, les situacions d'emergència sovint esdevenen excepcionals i imprevisibles, amb alguns trets característics com la informació parcial i desdibuixada, les situacions límit per a les persones, els escenaris canviants, complexos i, segur, amb els recursos limitats en determinats moments. Un error o un retard en la presa de decisions pot repercutir en l'increment del desordre i, pitjor encara, en el dany a persones. D'altra banda, un excés de zel pot generar no solament molèsties, sinó l'alteració de llibertats individuals i també pèrdues econòmiques.

De vegades, el gestor de la crisi ha d'afrontar aquestes conjuntures amb criteris purament especulatiu, a més amb la pressió que haurà de ser conseqüent amb les decisions preses tant per acció com per omis-

sió. La condició preeminent del responsable de l'operatiu requereix que no despisti la seva atenció en gestions logístiques i organitzatives, i que es pugui centrar, en primer lloc, a reduir la incertesa i, en segon lloc, a adoptar la resposta més escaient en tot moment.

De fet, seran poques les ocasions en què una decisió serà veritablement transcendent, sense marge per esmenar l'espifiada; potser la major incertesa sigui, precisament, reconèixer aquelles situacions que realment són rellevants. En aquest sentit, hem pogut constatar en experiències passades que la fatalitat arriba amb la concatenació de decisions aparentment poc transcendents.

Així doncs, l'esfera que envolta el comanda-

ment pren especial rellevància; cal ser conscients, però, que disposar d'un entorn apropiat no s'improvisa. Òbviament un comandament amb ampli coneixement professional, basat en formació i en experiència, sempre serà cavall guanyador. Així mateix, la planificació operativa ens garantirà que en qualsevol situació l'organització s'asseguri l'èxit. En aquest sentit, en l'àmbit de l'emergència, l'ICS (Incident Command System) és l'estàndard d'organització operativa que els Bombers, en part, adoptem amb el SisCom.

Traient una mica de ferro, però, també es pot dir que amb un SisCom correctament desplegat, les decisions operatives són més consistents en la mesura que són més "participades" i tamisades pel sedàs de la jerarquia. D'altra banda, una decisió inadequada serà reticent en l'execució per la mateixa condició d'inadequada, i el personal l'acabarà qüestionant, i és què l'època d'un comandament omnipotent i uns bombers camàlics ha passat a la història.

En definitiva, en qualsevol moment es pot produir una situació enrevesada i calamitosa, el millor serà que no ens agafi de guàrdia i, si no ho podem evitar, almenys que l'organització estigui a l'alçada que s'espera ■

Héctor Serrat Taribó

Sotsinspector REMN
Enginyer tècnic d'obres públiques

Assistència i intervenció en crisi per a personal operatiu

Des de l'any 2008, el Grup d'Emergències Mèdiques (GEM) compta amb l'Equip d'Assistència i Intervenció en Crisi (EAIC). La funció principal de l'EAIC és donar suport psicològic a bombers i altre personal operatiu quan durant una intervenció en una emergència es produeix un incident crític.

La majoria d'emergències que atenen els bombers són situacions de crisi. La situació de crisi és excepcional, extraordinària i, a vegades, tràgica. Apareix de forma brusca i inesperada. La persona o grup implicats en la situació solen trobar-se exposats a amenaces o demandes que superen els propis recursos d'afrontament, ja siguin personals o socials. I tot plegat condueix a un desequilibri en el funcionament normal de la persona, el grup o el col·lectiu afectats.

Les situacions de crisi solen tenir efectes traumàtics per a les persones implicades. La majoria superen l'estrès agut provocat per la situació, però algunes poden acabar desenvolupant un trastorn per estrès post-traumàtic (TEPT), entre d'altres.

Abans es creia que els bombers tenien una probabilitat més alta que la població general de patir un TEPT, ja que es veien exposats amb més freqüència a situacions traumàtiques. No obstant això, hi ha estudis que demostren que l'índex de TEPT entre els

Les situacions de crisi són traumàtiques per a les víctimes, però per als bombers són el seu medi habitual de treball

bombers no és més alt que el de la població general. Així, podem considerar que les situacions de crisi són traumàtiques per a les víctimes, però no pas per als bombers, ja que acaben sent el seu medi habitual de treball.

No obstant això, hi ha certes circumstàncies que sí que poden causar un alt impacte emocional en el personal que hi està intervenint i, en conseqüència, provocar que la situació de crisi deixi de tenir el caràcter d'habitual per esdevenir traumàtica. A aquestes circumstàncies les anomenem **incident crític**.

L'incident crític és aquell fet que es produeix de forma sobtada i inesperada; provoca sentiments d'impotència i d'enfonsament; està molt relacionat amb emocions fortes i intensos sentiments d'angoixa; afronta la persona directament o indirectament amb la mort o amb la degradació de la seva integritat física o psíquica (o la de l'altre); destrueix els seus interessos i l'equilibri entre el passat, el present i el futur.

L'Equip d'Assistència i Intervenció en Crisi (EAIC)

L'EAIC es posa en funcionament el setembre de 2008, depenent del GEM, en el marc del desplegament del Decret 183/2007, de 28 d'agost, d'estructuració de la DGPEIS del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació i d'organització operativa i territorial del cos de bombers de la Generalitat de Catalunya (article 10).

La instrucció operativa INT 00/03 regula l'activació de l'EAIC, en aquells casos en què, durant una intervenció dels bombers en una emergència, s'hi produeix un incident crític.

Es consideren incidents crítics les situacions següents:

1. Mort o lesions greus de companys

2. Sobreaccident produït al llarg de les tasques de la intervenció
3. Accidents amb múltiples víctimes (trànsit, ferrocarril, aeri, desastres naturals...)
4. Mort o lesions greus d'una persona coneguda
5. Mort o lesions greus de nens, o esdeveniments greus amb nens implicats
6. Intent frustrat de rescat d'una víctima o mort de la víctima durant el salvament
7. Lesions greus d'un mateix o situació crítica per a la pròpia vida
8. Actuacions amb alt risc per al personal que hi intervé
9. Recerques de llarga durada amb nens implicats
10. Qualsevol altre incident que a criteri del personal d'intervenció o dels comandaments requereixi assistència especialitzada

L'EAIC actua sota els principis de proximitat i immediatesa

Un cop activat, l'EAIC recull totes les dades necessàries per avaluar la situació i les reaccions del personal. Amb tota la informació recollida, planifica la millor forma de dur a terme el suport psicològic, en funció de diversos factors com: la magnitud de l'incident, el nombre de bombers afectats, el parc de procedència, el moment, el lloc... Aquest suport pot incloure l'assessorament al comandament.

En aquells casos en què l'incident crític afecta només un bomber es duen a terme **assistències individuals**.

En la majoria dels casos, però, l'incident crític sol afectar tot el personal que està treballant en la zona crítica i que pot anar des de la dotació d'un torn d'un parc fins a diverses dotacions de diversos parcs. Les tècniques que se solen dur a terme, doncs, són les **tècniques de suport en grup**, sobretot per a **grups petits** (entre 2 i 15 persones, tot i que és recomanable entre 4 i 10).

També hi ha tècniques per a les primeres 8 hores després de l'incident, i d'altres que no es poden aplicar fins que no han transcorregut un mínim de 24 hores. És molt important, doncs, que l'EAIC s'activi al més aviat possible, ja que hi haurà més opcions a l'hora d'escollir la tècnica més adequada.

Els grups també han de complir **criteris d'homogeneïtat** entre els participants: tots són iguals, pertanyen al mateix col·lectiu, desenvolupen les mateixes tasques, es coneixen entre ells... i, el més important: tots han tingut el mateix nivell d'exposició a l'incident.

Tot el que es parla en el grup queda en el grup

Aquests grups es regeixen per unes normes. La més important és la **confidencialitat**, ja que garanteix la creació d'un ambient de confiança i seguretat per tal que tots els seus participants se sentin còmodes per expressar-se amb sinceritat.

L'assistència no és obligatòria, però es recomana que hi assisteixi tot el personal que s'hagi vist involucrat en l'incident, ja que això garanteix que es compleixi un dels **objectius** més importants d'aquestes tècniques: la cohesió de l'equip de treball. Els altres objectius són: alleugerir l'estrès provocat per l'incident; ajudar a exterioritzar emocions i normalitzar-les; distingir entre el que és normal i el que no ho és; facilitar el procés de recuperació, tant a nivell individual com de l'equip de treball; i detectar persones que necessiten ajuda individual. S'estableix un enllaç amb el recurs d'ajuda (EAIC) facilitant dades de contacte en ambdós sentits.

Resistència a rebre suport

Ens trobem sovint amb bombers que, després d'haver

viscut un incident crític, declinen l'oferiment de rebre suport: "Estem bé", "Ja se'ns passarà", "No és la primera vegada que ens hi trobem", "Ja hi estem acostumats", "Forma part de la nostra feina"...

L'incident crític és una crisi circumstancial, en què tenen més pes els factors situacionals que els personals

Pel que fa a les situacions de crisi en general, algunes d'aquestes creences podrien ser certes. Però aquest no és el cas de l'incident crític. Per aquest motiu, es recomana que davant d'un incident crític, l'activació de l'EAIC sigui automàtica, sense caure en l'error de preguntar al personal si estan bé, si volen el suport o no... És el psicòleg qui té els coneixements i les eines per avaluar l'estat dels afectats. Ni la persona que acaba de viure una experiència traumàtica ni, m'atreveixo a dir, el seu comandament, estan en condicions d'autoavaluar-se. És a dir, el criteri d'activació de l'EAIC ha de ser la situació (incident crític) i no l'estat psicològic del personal.

L'afectació psicològica acostuma a tenir connotacions patològiques, però això no és així. Les reaccions d'estrès agut no deixen de ser **reaccions normals, de persones normals a una situació que no és normal**. Així, des de la intervenció en crisi no fem teràpia, sinó prevenció per facilitar la recuperació i el creixement personal ■

Anna Subirà i Sender

Psicòloga del Grup d'Emergències Mèdiques. Especialitzada en intervenció en crisi
Terapeuta EMDR. Docent de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya

Nou reglament dels bombers voluntaris

Canvis normatius en el cos de bombers voluntaris de la Generalitat de Catalunya

Els darrers anys, s'ha posat de manifest la necessitat de modificar l'actual marc normatiu que regula el cos de bombers voluntaris per adaptar-lo als temps actuals i per assegurar la continuïtat, funcionalitat i evolució del cos. Aquesta ha estat una preocupació conjunta per part del col·lectiu del cos de bombers voluntaris i dels òrgans de la Direcció General.

En el si del Consell de Bombers Voluntaris, aquesta necessitat ha estat un requeriment prioritari, entenent que no podia aturar-se durant més temps i que calia assolir aquest compromís amb la màxima celeritat. La Direcció General era molt conscient de les limitacions i el temps que significava tot el procés de redacció i tramitació de la modificació parcial del Decret 246/1996, de 5 de juliol, i tot i sabent que aquesta no seria l'eina definitiva i necessària dins de la nostra organització, calia donar aquest petit pas per solucionar qüestions que, per al col·lectiu, eren d'extrema necessitat i urgència per resoldre de forma definitiva

determinats aspectes que afectaven directament les futures promocions.

Així doncs, en la sessió ordinària del Consell de Bombers Voluntaris de data 13 de març del 2013, la Direcció General assumeix el compromís de modificar parcialment el Decret 246/1996, vist que els membres del Consell estan d'acord a fer-ho.

Durant aquest temps, s'ha estat treballant intensament sobre tot el que s'havia fet en anys anteriors i, a la vegada, amb les noves propostes provinents dels representants dels bombers voluntaris en el si del Consell i del grup de treball creat específicament per a aquest afer: representants de bombers voluntaris, el Servei de Recursos Humans, l'Assessoria Jurídica, la Divisió d'Operacions, Gestió i Planificació, les regions d'emergències i les subdireccions generals Tècnica i Operativa, respectivament. S'han debatut i consensuat conjuntament totes les propostes de modificació parcial del Decret, que finalment es va aprovar el 27

de juliol del 2014 en la sessió del Consell de Bombers Voluntaris de la Generalitat.

Com a antecedents, cal assenyalar que l'article 5 de la Llei 9/1986, de 10 de novembre, de cossos de funcionaris de la Generalitat de Catalunya va crear el cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya i el Decret 49/1982, de 22 de febrer, va aprovar el Reglament dels bombers voluntaris del Servei d'Extinció d'Incendis i de Salvaments de Catalunya.

Exposats aquests antecedents i en relació amb el marc jurídic actual, la Llei 5/1994, de 4 de maig, regula els serveis de prevenció i extinció d'incendis i de salvaments de Catalunya, i en el seu article 5 atribueix als bombers voluntaris la condició de ser part integrant dels serveis de prevenció i extinció d'incendis i de salvaments de Catalunya. Així mateix, dedica el títol quart als bombers voluntaris de la Generalitat, que estan sota l'organització i la supervisió del departament competent en matèria de prevenció, extinció d'incendis i salvaments, i es regeixen per la normativa que sigui establerta per reglament.

Així doncs, la cobertura territorial s'organitza sobre la base d'una xarxa de parcs de bombers funcionaris i voluntaris, per donar resposta a la demanda de serveis urgents per part de la ciutadania.

En aquesta línia, l'exposició de motius de la Llei 5/1994 ha deixat palès que els bombers voluntaris tenen un gran arrelament i una gran consideració a Catalunya, i són els efectius que permeten organitzar el servei en determinades zones del territori i donar-hi solució. En aquest sentit, la Llei inclou aquest personal, juntament amb el cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya, dins l'estructura del Departament d'Interior, encara que, en no tractar-se de personal funcionari ni laboral, deixa la regulació del seu règim a la via reglamentària.

El marc normatiu actual està determinat pels decrets següents:

- Decret 246/1996, de 5 de juliol, que aprova el Reglament del cos de bombers voluntaris de la Generalitat de Catalunya
Modificat pel:
 - Decret 68/2000, de 8 de febrer
 - Decret 172/2010, de 23 de novembre, del Consell de Bombers/eres Voluntaris/àries de la Generalitat de Catalunya

La modificació del Decret, que aprovarà el nou Reglament del cos de bombers voluntaris de la Generalitat de Catalunya, unifica en un sol text normatiu les diverses normes que regulen el cos de bombers voluntaris de la Generalitat, per tal d'evitar la dispersió normativa i facilitar-ne la comprensió i aplicació als seus destinataris i a la ciutadania en general.

El nou Decret refon els textos normatius dictats en aquesta matèria i l'actualitza d'acord amb les noves estructures organitzatives, alhora que modifica algunes qüestions del marc normatiu del cos de bombers voluntaris per tal d'adaptar-lo a les noves realitats sorgides des que es va aprovar aquest marc jurídic l'any 1996.

Amb aquesta finalitat, la modificació del Reglament, a banda d'actualitzar, adaptar i especificar aspectes concrets de la regulació anterior, modifica el sistema d'ingrés a la Secció Activa del cos i a les seccions Juvenil i de Veterans, i el règim de la suspensió temporal de funcions i de les compensacions econòmiques a què tenen dret les persones membres del cos de bombers voluntaris.

Així mateix, resulta del tot convenient regular de manera exhaustiva les tasques que desenvolupen els voluntaris, que, com a membres del cos de bombers voluntaris de la Generalitat, col·laboren en el marc del sistema de prevenció i extinció d'incendis que estableix la Llei 5/1994, de 4 de maig, abans esmentada, si escau, juntament amb els serveis professionals de bombers, tal com succeeix també en altres països de l'àmbit europeu.

Defineix clarament que les persones membres del cos de bombers voluntaris de la Generalitat formen part dels serveis públics de prevenció i extinció d'incendis i de salvaments de Catalunya. Les persones membres del cos de bombers voluntaris de la Generalitat no tenen la consideració de personal funcionari ni de personal laboral, i han de sotmetre la seva actuació als principis bàsics que assenyala l'article 2 de la Llei 5/1994, de 4 de maig, de regulació dels serveis de prevenció i extinció d'incendis i de salvaments de Catalunya.

Les modificacions més rellevants del Decret 246/1996, de 5 de juliol, han estat els canvis en la classificació de les seccions i en els processos de selecció per a l'ingrés a la Secció Activa:

En la Secció Activa s'introdueix com a novetat el fet que, a banda d'estar formada per les persones membres del cos de bombers voluntaris, la tasca de les quals és actuar al lloc del sinistre, realitzar serveis de prevenció i altres de no urgents, també estarà formada per aquells membres que, un cop nomenats membres de la Secció Activa, siguin habilitats per a determinades especialitats diverses (GRAE muntanya, submarinisme, etc.).

Pel que fa a la Secció Especial, tal com la tenim entesa actualment, canvia la seva definició. En aquest sentit, la Secció Especial estarà formada per professionals especialitzats en els àmbits que determini la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments, que pels seus coneixements i experiència professional poden assessorar o participar de forma directa en els serveis de la seva especialitat. Aquest personal dependrà orgànicament de la Subdirecció General Operativa o de la Subdirecció General Tècnica de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments (experts químics, nuclears, psicòlegs, metges, infermers, enginyers, etc.).

Pel que fa a la Secció de Veterans, s'ha establert que causaran baixa en complir els 70 anys i que poden formar part d'aquesta Secció les persones membres o exmembres de les seccions Activa i Especial del cos de bombers voluntaris de la Generalitat de Catalunya i les persones membres del cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya un cop jubilades que, amb l'aportació de la seva experiència i coneixements, tenen la missió d'assessorar en totes les tasques pròpies dels bombers, donant suport administratiu o logístic en els àmbits i amb els límits que determini la Direcció General.

Finalment, en relació amb la Secció Juvenil, s'ha elevat l'edat d'ingrés als 14 anys, quedant limitada la permanència en aquesta secció en complir els 18 anys. També es determina que als efectes de desenvolupament de les activitats juvenils, l'agrupació de bombers voluntaris on es constitueixi una secció juvenil haurà de disposar de persones membres de la Secció Activa, Especial o de Veterans del cos de bombers voluntaris, o de persones membres del cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya, amb les ràtios i la formació específica que determini la Direcció General.

Es modifica parcialment el sistema d'ingrés en el sen-

tit que primer es durà a terme la convocatòria pública i, posteriorment, les persones participants que hagin superat la fase de proves seran convocades per accedir a la fase de formació, i, un cop finalitzada i superada aquesta, es passarà a la fase de pràctiques. Amb els canvis introduïts en el procés de selecció per a l'ingrés a la Secció Activa, desapareix la figura i el nomenament de l'aspirant a bomber voluntari de la Secció Activa.

Pel que fa a la fase de proves, totes les persones participants interessades a ingressar a la Secció Activa seran convocades per a la superació, com a mínim, de les proves següents: prova de coneixements, prova de reconeixement mèdic, prova d'aptitud física, prova d'avaluació psicològica i entrevista personal.

En el capítol de formació, s'introdueixen canvis importants per assegurar una formació contínua i reglada, entre d'altres l'obligació que les persones membres de la Secció Activa i, si escau, de la Secció Especial han de mantenir una constant activitat teoricopràctica de perfeccionament i consolidació dels coneixements i les tècniques adquirides mitjançant la formació en matèria de prevenció i extinció d'incendis i salvaments. Aquesta activitat s'ha de dur a terme de forma reglada als parcs de bombers respectius o a les seues que determini la regió d'emergències respectiva, en funció d'una programació anual.

S'han introduït altres canvis probablement no tan significatius com els descrits fins ara, però que no deixen de tenir importància per al bon funcionament del cos i de la mateixa organització.

Amb la publicació del nou Decret per part del Govern de la Generalitat de Catalunya, pel qual s'aprovarà el Reglament del cos de bombers voluntaris de la Generalitat de Catalunya i del Consell de Bombers Voluntaris de la Generalitat, durant l'any 2015 es duran a terme les accions següents:

1. Desplegament del Reglament del cos de bombers voluntaris
2. Convocatòria pública per a la selecció i accés de nous bombers voluntaris

Per finalitzar, cal agrair la feina feta a totes aquelles persones que han participat i col·laborat de forma continuada o puntual en l'elaboració d'aquesta normativa, que han fet realitat amb les seves aportacions i perseverança ■

Pasqual Gámez Tarragona

Sotsinspector del cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya

Les competències professionals en la selecció de personal

Els models de recursos humans basats en la gestió per competències professionals sorgeixen com una alternativa a l'enfocament tradicional dels recursos humans a les organitzacions que moltes empreses han incorporat recentment, com a model de gestió, ja que permeten determinar i desenvolupar les competències individuals i col·lectives que es necessiten o es necessitaran en un futur.

A partir de l'aprovació de l'Estatut bàsic de l'empleat públic (EBEP) l'any 2007, es va facilitar l'autonomia organitzativa en matèria de personal necessària a les comunitats autònomes per poder realitzar una modernització eficaç de la gestió del seu factor humà.

En aquest sentit, l'Administració de la Generalitat de Catalunya ha portat a terme diverses iniciatives basades en aquest model de gestió, entre les quals cal destacar l'elaboració del Diccionari de competències dels càrrecs de comandament de la Generalitat de Catalunya i, mitjançant la regulació i identificació dels àmbits funcionals, la definició de perfils competencials comuns per a llocs de treball de l'Administració de la Generalitat.

Però, què entenem per *competència professional* i com s'avaluen? Què suposa implantar un model de gestió de competències professionals per a les polítiques de selecció de personal? I en quina mesura la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments està adaptant les seves polítiques de selecció de recursos humans a aquest nou enfocament basat en la gestió per competències?

Concepte de competència professional

"Competència: Característica subjacent en una persona que està causalment relacionada amb una actuació exitosa en un lloc de treball"

Boyatzis (1982)

Quan parlem de competència professional ens referim al conjunt de comportaments observables, relacionats amb la bona execució d'una feina concreta en una organització, i que són el resultat del funcionament integrat d'un conjunt de coneixements de tipus conceptual, procediments o tècniques, habilitats, actituds, motivació i trets de personalitat.

Exemple de competència:

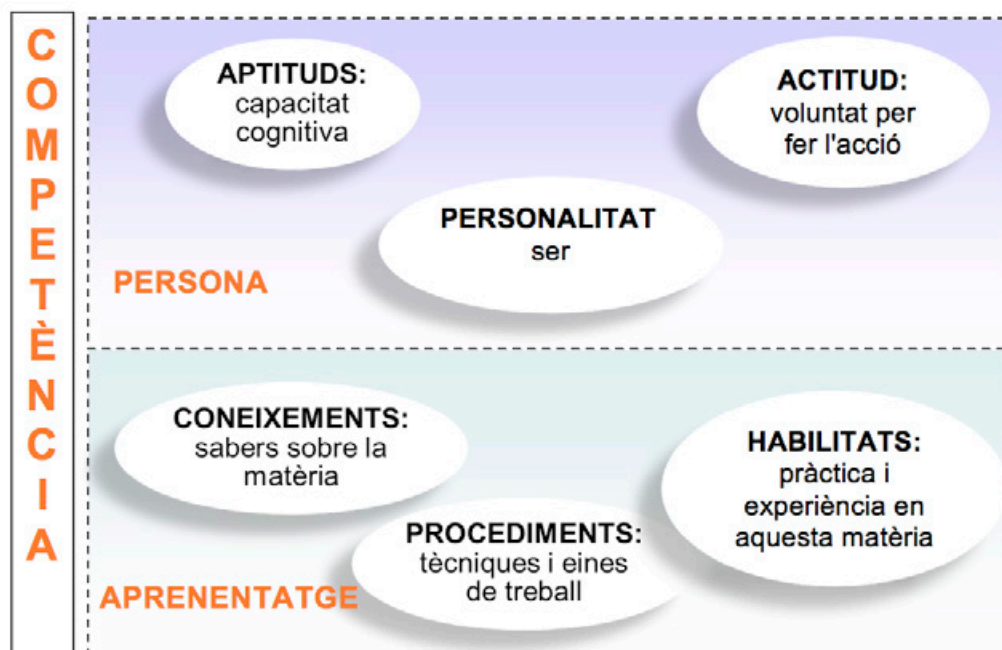
Treball en equip: Capacitat per col·laborar i participar en grups de treball per tal d'assolir uns objectius comuns. Habilitat per desenvolupar i establir relacions laborals positives i una actitud facilitadora de les dinàmiques de grup. Contribució amb el propi treball a la cohesió de l'equip, al seu bon desenvolupament i a la consecució de les fites comunes.

De la definició esmentada anteriorment, convé destacar el caràcter observable de les competències professionals, ja que les competències constitueixen repertoris de comportaments que una persona realitzarà en una determinada situació professional i que la conduiran a l'excel·lència en el desenvolupament de la tasca:

característiques personals + aprenentatges = conducta observable

El repertori de comportaments associats a cada competència està definit en diferents nivells que acrediten la "presència" de la competència en la persona, d'acord amb la definició que cada organització determini. Així doncs, es pot donar el cas que sempre que algú disposi d'uns mínims, una competència podrà ser desenvolupada a nivells superiors.

Les competències, és clar, engloben els coneixements i les experiències prèviament adquirides per una persona, però van més enllà ja que aquests per si sols no seran predictors d'una bona actuació professional. Per tant, la motivació, l'actitud i els trets de personalitat de la persona tenen també un paper important en l'assoliment amb èxit d'una tasca determinada.

Els models de gestió de competències professionals i la selecció de personal

La selecció per competències s'ha imposat darrerament com una de les polítiques clau en la gestió de recursos humans, posant de manifest certes mancances dels models anteriors de selecció de personal.

Convé destacar, primerament, que quan parlem de selecció de personal fem referència a totes aquelles actuacions que l'organització duu a terme per tal de valorar la idoneïtat o no d'una persona per ocupar un lloc de treball determinat. Tradicionalment, les actuacions que es duen a terme per avaluar aquesta idoneïtat es focalitzaven, principalment, en l'avaluació de la formació i l'experiència adquirida per la persona al llarg de la seva trajectòria i per la superació d'unes proves, sense tenir en compte les seves característiques personals (personalitat, aptitud i actitud). Però aquest enfocament ha acabat sent insuficient i no sempre ha donat els resultats esperats:

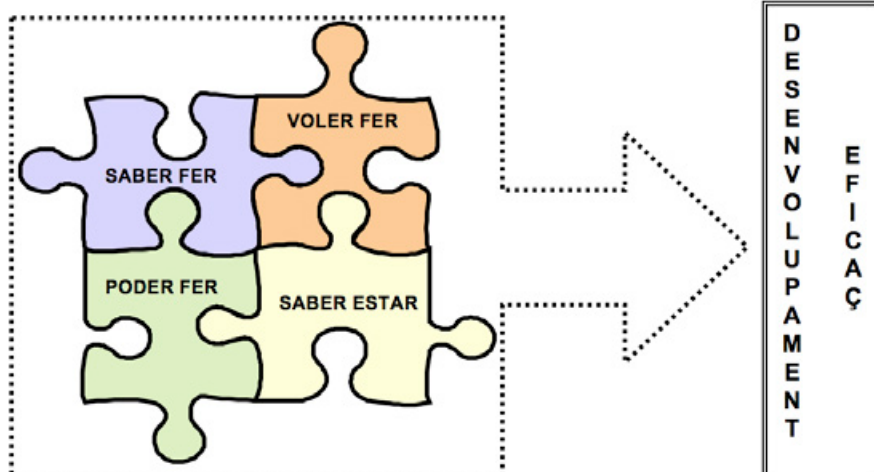
Com pot ser que una persona que ha superat proves

i amb una àmplia formació i experiència en la matèria no assoleixi una conducta d'èxit en el desenvolupament de les funcions del seu lloc de treball?

Els models basats en l'anàlisi de les competències professionals pretenen donar resposta a aquest tipus de situacions. Aquests models emfatitzen la importància de les característiques personals —és a dir, els trets de personalitat, l'aptitud i l'actitud— en l'assoliment amb èxit d'una tasca determinada. Des d'aquest enfocament, doncs, una persona podrà tenir els coneixements i l'experiència requerida per fer una tasca (saber fer), però només en el cas que tingui la capacitat, voluntat i actitud per fer-la adequadament o d'acord amb les indicacions del context (voler, poder fer i saber estar), la desenvoluparà adequadament.

És important destacar que mentre els coneixements i l'experiència poden ser fàcilment desenvolupats i millorats mitjançant la formació, les característiques personals (personalitat, aptitud i actitud) són característiques intrínseques de les persones, i per tant difícilment modificables.

Quan una organització té definides clarament les competències que requereix als seus treballadors, tant les organitzacions com els empleats obtenen beneficis. D'una banda, les organitzacions podran aprofitar més acuradament les potencialitats de les persones en els llocs de treball i, de l'altra, els treballadors coneixeran les qualitats que l'organització necessita que posseeixin per desenvolupar de forma òptima les tasques encomanades, la qual cosa els donarà la possibilitat d'evolucionar com a treballadors.

Aquest fet explica, doncs, la importància dels models basats en les competències professionals en el marc dels processos selectius.

En quina mesura la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments està adaptant les seves polítiques de selecció de recursos humans a aquest nou enfocament basat en la gestió per competències?

Des de la Subdirecció General de Recursos Humans i la Subdirecció General Operativa s'està treballant des de fa més d'un any en aquest nou

enfocament basat en la gestió de les competències professionals en el marc dels processos selectius, agafant com a base teòrica el Diccionari de competències dels càrrecs de comandament de la Generalitat de Catalunya elaborat per l'Escola d'Administració Pública.

Per aquest motiu, es va crear un grup de treball format tant per membres del cos de Bombers com per personal d'administració i serveis, que, periòdicament, es reuneixen per treballar i recollir el contingut funcional i el perfil competencial de cada una de les categories del cos de Bombers, amb l'objectiu final d'elaborar el diccionari de competències del cos de Bombers, on quedin reflectits els nivells de comportament esperats per a cada categoria professional, posició/funció a la guàrdia i a la intervenció, nivell de comandament i funció de gestió.

Diccionari de competències: Document integrador de totes les competències professionals que han de tenir les persones que conformen l'organització, en coherència amb els valors i les formes d'actuar organitzatius, definides de forma comprensible per a tots els membres de l'organització i anivellades en funció dels requeriments dels llocs de treball de l'organització.

Aquesta tasca és complexa i requereix portar a terme tot un seguit d'actuacions prèvies, que es descriuen a continuació:

Primerament, s'ha de fer una anàlisi de les funcions de cadascuna de les categories, que es recullen en un document anomenat *professiograma*. Els treballs s'han iniciat començant per la categoria de bomber de l'escala bàsica i es preveu elaborar el mateix document per a la resta de categories que actualment conformen el cos de Bombers.

Professiograma: Document que conté una descripció detallada del lloc de treball en la qual s'inclou el conjunt de funcions, les tasques i el perfil professional idoni (aptituds, habilitats i personalitat) que, en un marc organitzatiu concret, condueixen a l'obtenció d'uns resultats òptims per al desenvolupament de les seves funcions.

El professiograma conté:

-La descripció del lloc de treball: condicions del lloc de treball, missió del lloc de treball dins de l'organització, funcions i activitats que cal portar

a terme per assolir la missió encomanada, instruments amb els quals caldrà treballar i context en el qual haurà de treballar.

-La descripció del perfil competencial: aquelles competències professionals que cal que la persona tingui per dur a terme adequadament la tasca encomanada. Cal destacar que el conjunt de les competències professionals atribuïdes a cada categoria professional constituirà el diccionari de competències professionals del cos de Bombers.

Una vegada definits els professiogrames de cada una de les categories base i identificades cada una de les competències professionals associades, caldrà fer una anàlisi curosa a fi d'establir-ne la classificació i organització. Una proposta de classificació podria ser diferenciar aquelles competències que són transversals per a l'organització, i que per tant ha de tenir qualsevol persona que en forma part, d'aquelles competències professionals que són pròpies d'una categoria en particular.

Exemple de competència transversal:

Vocació de servei públic i compromís amb l'organització: Interès i voluntat per treballar com a servidor públic formant part del cos de Bombers. Capacitat per orientar els propis interessos i comportaments implicant-se amb els valors i objectius de l'organització.

Finalment, una vegada elaborats tots els professiogrames i establerts els criteris de classificació i organització de les competències que han de conformar el diccionari de competències de l'organització, caldrà establir el nivell que correspon a cada categoria professional. Això significa, doncs, que dues categories professionals puguin tenir associada una mateixa competència professional, però en un nivell diferent.

L'elaboració d'un diccionari de competències és una tasca complexa i que requereix de moltes hores de dedicació, debat i discussió. Aquesta tasca és possible gràcies a la implicació i dedicació dels integrants del grup de treball i del personal especialitzat que ha col·laborat amb el grup de treball.

Des del Servei de Planificació i Selecció de Recursos Humans creiem que el resultat final d'aquesta tasca reportarà uns beneficis importants per a les diferents polítiques de gestió dels recursos humans de la nostra organització, que permetrà potenciar el factor humà com a element clau en la millora i eficàcia dels serveis prestats a la ciutadania ■

Procés d'habilitació del GRAE subaquàtic

Durant el mes de novembre s'ha portat a terme el procés d'habilitació dels membres de l'especialitat GRAE subaquàtic.

Aquesta habilitació, tal com preveu la Circular dels Especialistes, ha servit per validar els coneixements específics de l'especialitat i les instruccions operatives vigents; també ha constatat d'unes proves per valorar la condició física i tècnica dels membres del grup, requisits necessaris per mantenir la condició d'especialista.

Per superar el procés d'habilitació i considerar-se "apte" s'ha hagut de tenir la revisió mèdica amb la condició d'"apte" i superar una prova teòrica de coneixements específics de l'especialitat i generals i una avaluació tècnica, que ha consistit en una prova física i una de tècnica en l'entorn propi de l'especialitat.

Un dels aspectes que cal esmentar és que s'ha aprofitat el procés d'habilitació per unificar les dues bases, creant-ne una única de central i ubicada a Cerdanyola del Vallès. Caldrà completar el procés d'habilitació del personal que mantenia la condició de subaquàtic amb una nova prova que completi el grup; per tant, es preveu que aquesta nova implantació de la base subaquàtica finalitzarà a mitjan 2015. En aquesta base central, es disposarà d'un equip humà de 20 especialistes i un responsable de grup, que es complementarà amb el suport de la Unitat Tècnica, actualment dependent de la Divisió de Grups Operatius Especials i element indispensable per a la coordinació de la formació, l'avaluació de nous materials, la planificació de pràctiques i com a eix vertebrador amb altres col·lectius implicats en les activitats subaquàtiques, potenciant nous convenis de col·laboració i avaluació dels procediments de treball conjunts.

L'objectiu d'aquest nou impuls és dinamitzar molt els especialistes per abordar clarament les competències del cos de Bombers que els són pròpies, però també es busca tecnificar més l'especialista, perquè cal donar

millor resposta a serveis de més complexitat, serveis que cada cop són més freqüents. Però també cal fer el procés sense oblidar-se d'un aspecte important: cal potenciar els aspectes propis territorials, amb mitjans necessaris per reduir el temps de resposta a la intervenció i la mobilització ràpida de materials pesants a les diferents zones de risc, on caldrà complementar amb personal de suport en govern d'embarcacions i d'altres equipaments específics, com són els equips ERA o logístics, per donar resposta a recerques en medi aquàtic.

De fet, l'objectiu final de tot el procés és el mateix que caldrà fer per a la resta d'especialitats, entenent aquestes com a col·lectius que, dins el cos de Bombers de la Generalitat, han d'estar pendents dels nous reptes que la societat els demana i evolucionar per adaptar-se a la cartera de serveis, cada vegada amb més peculiaritats, amb la necessitat de tenir pausat millors procediments de resposta i sempre amatents a l'evolució tècnica, que en el cas dels subaquàtics ha portat canvis importants que han popularitzat molt la immersió, i cada vegada a més profunditat ■

Carles Galán Coll

Coordinador U.T GRAE-Subaquàtic
Divisió de Grups Operatius Especials

Seguretat en cas d'incendi a la llar

Una de les funcions fonamentals del cos de Bombers en l'àmbit preventiu és la divulgació de les mesures generals per evitar incendis a casa.

Amb aquest objectiu, i coincidint amb l'arribada del fred, des de Bombers de la Generalitat s'ha fet un esforç de difusió als mitjans de comunicació de les mesures de prevenció d'incendis a la llar i actuació correcta en cas d'incendi. Tot aquest material està penjat a les pàgines de Bombers del web d'Interior, a l'adreça interior.gencat.cat/seguretatllar. Els continguts d'aquest apartat van augmentant de mica en mica. S'hi poden trobar, entre altres materials, vídeos divulgatius, informació per fer-ne divulgació a través de les comunitats de veïns, recomanacions per a l'ús i manteniment de xemeneies i llars de foc, orientacions per a la instal·lació de detectors autònoms de fum, etc.

Entre aquestes tasques divulgatives, s'ha fet un esforç per arribar al col·lectiu de més risc, que són les persones grans. Cal saber que, aquest any, de les 14 víctimes mortals que hi ha hagut a Catalunya, 7 tenien més de 70 anys. En aquest sentit, s'han engegat col·laboracions amb els serveis d'acció social de les diputacions de Barcelona i Girona per arribar a aquest col·lectiu, especialment a través dels serveis de teleassistència domiciliària. S'han fet altres accions formatives adreçades a professionals d'altres àmbits, com poden ser la Creu Roja, Càritas i l'ONCE, amb la finalitat que actuïn com a divulgadors de les situacions de risc d'incendi a la llar, de com es poden evitar i de quines són les actuacions correctes en cas d'incendi.

La difusió de la campanya "seguretat a la llar"

HO POTS EVITAR
Consells de prevenció i actuació en cas d'incendi a casa

bombers

A la cuina

Evita distraccions quan tinguis alguna cosa al foc!

Una conversa per telèfon, un programa a la televisió, buscar alguna cosa a internet ens poden fer oblidar que tenim el foc de la cuina encès

Quan acabis de cuinar, comprova sempre que els fogons estan apagats

Hem d'evitar deixar els fogons de la cuina encesos quan sortim de casa

Neteja sovint els filtres de la campana extractora

Si s'encén l'oli d'una paella, tapa-la i aparta-la del foc. No hi tiris mai aigua

Els aparells de calefacció

Cal apartar qualsevol aparell calefactor dels materials combustibles com cortines, llençols, materials entapissats, cobrellits, sofàs, etc.

Evita una altra situació de molt risc: eixugar la roba posant-la al costat d'estufes o llars de foc

Tres consells més

Les espelmes, barres d'encens o qualsevol altre element amb brasa o flama oberta han d'estar apartats de tot material combustible i han de quedar ben apagats abans d'anar a dormir o de marxar de casa

Si sents olor de gas, no obris cap interruptor (llum, extractor de la cuina, timbre...): has d'obrir totes les finestres que puguis per ventilar, tancar la clau de pas del gas i avisar la companyia subministradora o els bombers

Si fumes, assegura't que les cigarretes estan ben apagades abans de llençar-les a la brossa. Si cal, mulla-les

L'electricitat

No sobre carreguis els endolls

No cobreixis els llums o làmpades amb teles, papers o plàstics

La instal·lació elèctrica de casa ha de ser manipulada exclusivament per professionals

gencat.cat/interior/seguretatllar

Generalitat de Catalunya

112 emergències

bombers.cat

La campanya "Seguretat a la llar" que vam posar en marxa aquest hivern tenia com un dels seus objectius assolir la màxima difusió possible dels consells de seguretat. Som conscients que si la població està millor informada dels aspectes bàsics a tenir en compte en la prevenció dels incendis a la llar, i també de com ha d'actuar en cas d'incendi a casa seva, ajudem en la disminució dels incendis a la llar. Una població informada és també una població més formada.

Des de l'Àrea d'Informació i Comunicació (AIC) de la DGPEIS, en coordinació amb el Servei de Prevenció, s'ha fet molt d'èmfasi a difondre la campanya tant a través dels mitjans de comunicació (mitjançant els canals habituals: realització de rodes de premsa, gestió d'articles, entrevistes o reportatges, etc.), com a través del compte oficial de Twitter @bomberscat, canal que

ha facilitat la transmissió dels missatges de prevenció de forma continuada directament als ciutadans.

Sis rodes de premsa realitzades

Entre els mesos de novembre i desembre es va presentar la campanya "Seguretat a la llar" als mitjans de comunicació en sis rodes de premsa (a Girona, Manresa, Tarragona, Tortosa, Lleida i l'Hospitalet de Llobregat). Amb aquesta "territorialització" vam cercar la màxima penetració dels missatges a la premsa comarcal i local, la qual va ser de molta ajuda en la difusió de la campanya. En aquestes rodes de premsa vam lliurar el dossier explicatiu de la campanya de prevenció, així com dades estadístiques de les actuacions del cos de Bombers en incendis en habitatges (desglossades per comarques, mesos i anys). En la mateixa línia, vam explicar les col·laboracions de tota la resta d'entitats que

Actuació en cas d'incendi

El foc és a casa teua i NO pots sortir

Vés cap a un lloc on et puguin veure des de l'exterior i tanca totes les portes que travessis.

Posa roba molla (fènecols, tovalloles, samarretes...) a les esclatxes de la porta per evitar el pas del fum.

Truca als bombers i fes-te veure des de l'exterior.

El foc és a casa teua i SÍ que pots sortir

Surt de casa i tanca totes les portes que puguis. Només si pots, agafa les claus de casa per donar-les als bombers quan arribin.

Vés fins al carrer baixant per les escales; no utilitzis mai l'ascensor. Sempre hauràs d'anar cap avall, no intentis fugir cap amunt.

Des del carrer truca als bombers.

Mai has d'intentar tornar a entrar a casa: si ens avises al més aviat possible, els bombers arriben ràpidament.

Si l'incendi és en un altre pis i l'escala està plena de fum

Queda't a casa i no intentis sortir: el lloc més segur és casa teua. Si intentes sortir per una escala plena de fum, posaràs la vida en perill.

Avisa sempre els bombers. Mai pensis que algú altre ja ho deu haver fet. Posa roba molla (fènecols, tovalloles, samarretes...) a les esclatxes de la porta d'entrada del teu pis per evitar el pas del fum.

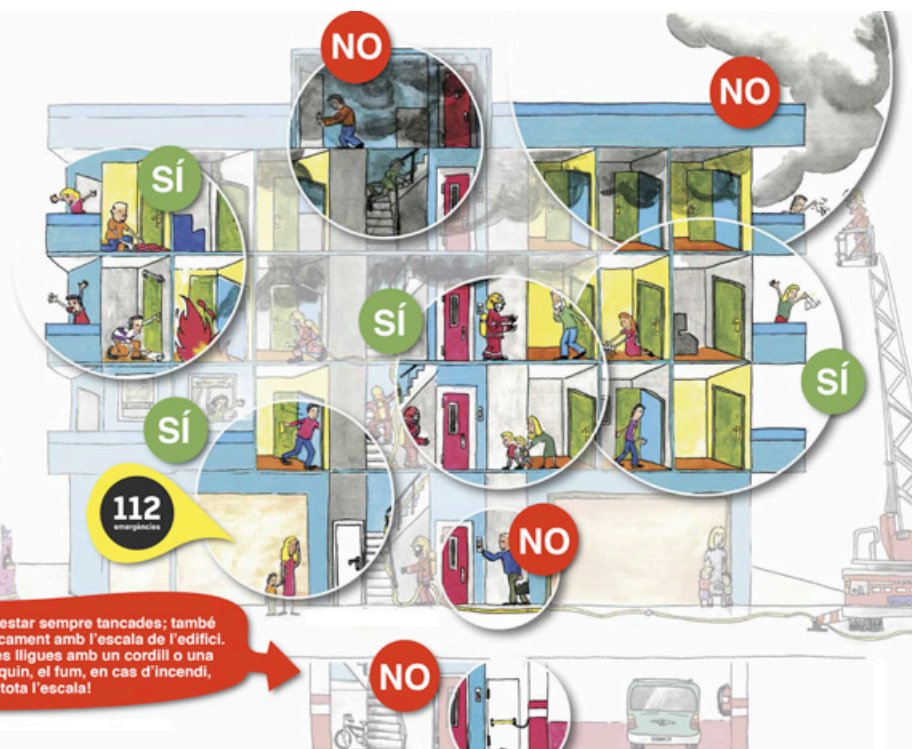
Quan arribin els bombers, fes-te veure per una finestra o balcó.

112
emergències

Les portes tallafoc han d'estar sempre tancades; també les que comuniquen l'aparcament amb l'escala de l'edifici. Si hi poses falques o si les lligues amb un cordill o una cadena perquè no es tanquin, el fum, en cas d'incendi, omplirà tota l'escala!

Dibuixos originals d'Eduard Agustí.

participaven en la campanya. Finalment, es va recordar als mitjans de comunicació que tots els materials divulgatius estan disponibles a la nostra [pàgina web](#) i, pel que fa als vídeos realitzats per l'equip d'enregistrament d'imatges, al [canal Youtube de Bombers](#).

Gestió d'entrevistes i reportatges

De forma paral·lela a aquestes rodes de premsa, i sempre amb l'objectiu de poder assolir la màxima difusió de la campanya, es van gestionar una trentena d'entrevistes amb emissores de ràdio, canals de televisió, diaris o mitjans digitals. La Cadena Ser, Lleida Televisió, Televisió Espanyola, o el Diari de Girona, Segre, El Periòdic i Ara, són només alguns exemples de mitjans

de comunicació que han emès o publicat reportatges sobre aquesta campanya de prevenció.

Difusió dels consells de prevenció a través del compte de Twitter @bomberscat

Les xarxes socials han esdevingut un element indispensable en la comunicació actual. Els Bombers de la Generalitat disposem d'un compte oficial, @bomberscat, que a data d'avui té més de quaranta mil seguidors. Des de l'AIC hem aprofitat aquest important canal de comunicació per també difondre a la població els missatges de la campanya de prevenció, sota les etiquetes #PrevencióBombers i #Seguretatal·lar ■

Carles Noguera Pola

Sotsinspector
Cap de la Secció de Prevenció Operativa

Explosions de pols

Tradicionalment tothom admet que els líquids i gasos inflamables poden originar explosions, i els efectes solen ser devastadors tant en vides com en béns. Però cal reconèixer que resulta sorprenent pensar que substàncies com la farina, els tèxtils o el cuir, etc., tan comuns i tan propers a la nostra vida quotidiana, puguin donar lloc a explosions de gran magnitud. La veritat és que matèries combustibles reduïdes a la mida de la pols poden produir una combustió tan ràpida que generi una ona de pressió i un front de flames capaços de destruir tot el que trobin al seu pas.

La primera notícia escrita d'una explosió de pols es remunta a l'any 1785, i va passar a Milà (Itàlia) en una fàbrica de farina. Durant molt de temps es va suposar que el motiu de l'explosió van ser els gasos emanats de la farina. (La veritat és que, vist des d'un punt de vista ampli, tenien part de raó.)

El 1803 es va començar a sospitar que la pols del carbó tenia molt a veure amb les explosions. Però va ser arran de diverses explosions produïdes en mines angleses quan es va aprofundir en els estudis, fins que el 1845 Faraday va demostrar que la pols del carbó podia inflamar-se i donar lloc a una explosió per ella mateixa, sense necessitat de l'auxili d'un gas combustible.

Una explosió, en general, és un canvi, físic o químic, ràpid, sobtat o espontani en l'estat d'una massa, que produeix un gran alliberament d'energia i moviment. Les explosions es classifiquen en físiques (l'esclat d'un globus) i en químiques (combustió d'una barreja de gasos). Un cop establerta aquesta definició, continuarem dient que la pols és el conjunt de partícules que es dipositen sota l'efecte del seu pes, però que, en funció de determinades condicions, pot romandre en suspensió durant algun temps.

Així, una explosió d'aire-pols és una explosió química produïda per un procés exotèrmic caracteritzat per una combustió ràpida i incontrolada, que genera calor i gasos a altes temperatures i pressió.

Si l'explosió es produeix per ignició simultània de tota la barreja combustible, s'anomena *explosió homogènia*. En canvi, si l'explosió s'origina en un punt de la barreja aire-pols i es propaga a partir d'aquest punt, l'explosió s'anomena *heterogènia*. Tots dos fenòmens solen deixar senyals, indicis o marques totalment diferents, que en condicions normals solen manifestar-se de manera més o menys clara en el lloc on es produeixen.

La forma de propagació d'una explosió la determina la velocitat del front de reacció. Així, si la velocitat de propagació és subsònica s'anomena *deflagració*; en canvi, si la velocitat del front de reacció és supersònica es coneix amb el nom de *detonació*. Amb tot, cal dir que la majoria de les explosions de pols es propaguen a través de deflagració.

Perquè es produeixi una explosió de pols cal que coincideixin una barreja inflamable i una font d'ignició, que, en general, ha de tenir més potència que la que activi una barreja gas-aire. (Tota la literatura consultada sobre aquest punt admet que la temperatura necessària per activar una barreja d'aire-pols oscil·la entre els 350 i els 590 graus centígrads.)

Però, a més del que s'ha dit, perquè les barreges d'aire-pols explotin, cal:

- Que siguin oxidables.
- Que la pols es trobi en suspensió.
- Que la mida de les partícules sigui prou petita

(com més petites són aquestes partícules menys energia d'activació necessiten i més virulenta és l'explosió).

- Que el volum que ocupen tingui una concentració que es trobi dins dels límits d'explosivitat.

El mecanisme de l'explosió es produeix com s'exposa a continuació:

1. S'inicia una primera explosió, que no sol ser excessivament virulenta.
2. Aquesta explosió augmenta les turbulències, que al seu torn posen en moviment la pols dipositada a terra, afavorint que certa quantitat d'aquesta pols passi a l'atmosfera.
3. En passar una major quantitat de barreja pols-aire, s'assoleixen les condicions perquè es produeixi una segona explosió.
4. Els efectes d'aquesta segona explosió, que en propagar-se pot donar lloc a diferents explosions més en diferents zones de la instal·lació, són realment catastròfics.

D'aquest mecanisme d'explosió es dedueix que la primera explosió és la que menys danys produeix, i la que més factors requereix per produir-se. Però un cop s'inicia, altres explosions es produeixen amb certa facilitat ■

Juanjo Espadas Gutiérrez

Sergent del cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya
Cap del parc de Sant Celoni

Una entrevista necessària

Quan et proposen d'escriure un article sobre una persona a qui fa més de 20 anys que coneixes (i a qui coneix tanta i tanta gent), i a qui respectes i estimes, dius que sí ràpidament, alegrement, impulsivament.

Un segon després, comences a donar-hi voltes i el cap se t'omple de preguntes i dubtes. Qüestions sobre com entrevistar algú amb qui has compartit tantes estones i amb qui has parlat i debatut sobre tants temes. No només això: sent una persona tan coneguda, serem capaços d'escriure un article que agradi a tothom, coneguts i no coneguts? Què podrem dir de nou sobre un personatge tan present, fins i tot deu anys després que es jubilés "oficialment" del cos, i tan conegut de tothom?

Enfilem cap a Mataró per entrevistar en Josep Maria Masachs un assolellat dia de novembre. L'entrevista no podia ser a cap altre lloc: Mataró, la seva ciutat, la que el va acollir al seu cos de Bombers fa prop de cinquanta anys, quan ell era un jove fotògraf; la ciutat que ja aleshores era la seu del negoci familiar de fotografia, nexa que uniria en Masachs amb el cos de Bombers.

Fotografia i bombers, dues passions amb arrel matoronina. La seva tercera passió no té el centre neuràlgic al Maresme, tot i que per a molts les seves fronteres no tenen límits: el Barça.

En Masachs ens rep al seu pis a Mataró. Quan hi arribem, ens espera amb les portes obertes. Literalment. Ha obert la porta del garatge perquè hi puguem aparcar el cotxe. Hem estat uns ingenus donant voltes i perdent minuts per trobar aparcament. Si hi haguéssim pensat dos segons, ràpidament hauríem sabut que en Masachs, com a bon amfitrió, cuida dels seus convidats des del principi.

Ens rep a la porta del garatge, a la planta baixa del pis on viu. I, abans que iniciem l'entrevista, ens avisa que només ens respondrà amb "Sí, sí" a totes les preguntes. Ell, que sempre ha estat aquell que retratava els altres i que ha documentat tantíssims serveis dels Bombers, avui es neguiteja perquè li toca ser a l'altra banda de la fotografia i de l'entrevista.

Abans de pujar al pis per iniciar l'entrevista, ens aturem una bona estona, embadalits i impressionats per les parets del garatge, farcides de records, fotografies

i retalls de diari que esdevenen un autèntic testimoni no només de la seva història personal, sinó també de la història de Mataró i del cos de Bombers. El seu garatge és com un petit museu i en certa manera parla als visitants, mostrant també el Masachs fotògraf de les pubilles i els hereus catalans durant tants i tants anys o la seva treballada col·lecció de pins.

En Masachs ens guia per tots els bocinets d'història penjats a les parets i ens els va comentant. "Aquesta foto és del parc de bombers antic", ens diu. "Aquest és el parc de bombers nou", segueix. També hi ha fotos antigues familiars, o de la Ketti, la seva gossa morta ja fa alguns anys. De totes, potser em quedo amb la fotografia d'en Masachs publicada en un diari esportiu. "Vaig acompanyar l'expedició blaugrana al partit contra el Màlaga, que van guanyar 0 a 1", recorda encara amb il·lusió culer als ulls. Em giro i miro de nou la foto, publicada al diari el desembre de l'any 1970. Per cert, "el gol d'aquell partit el va fer en Rexach".

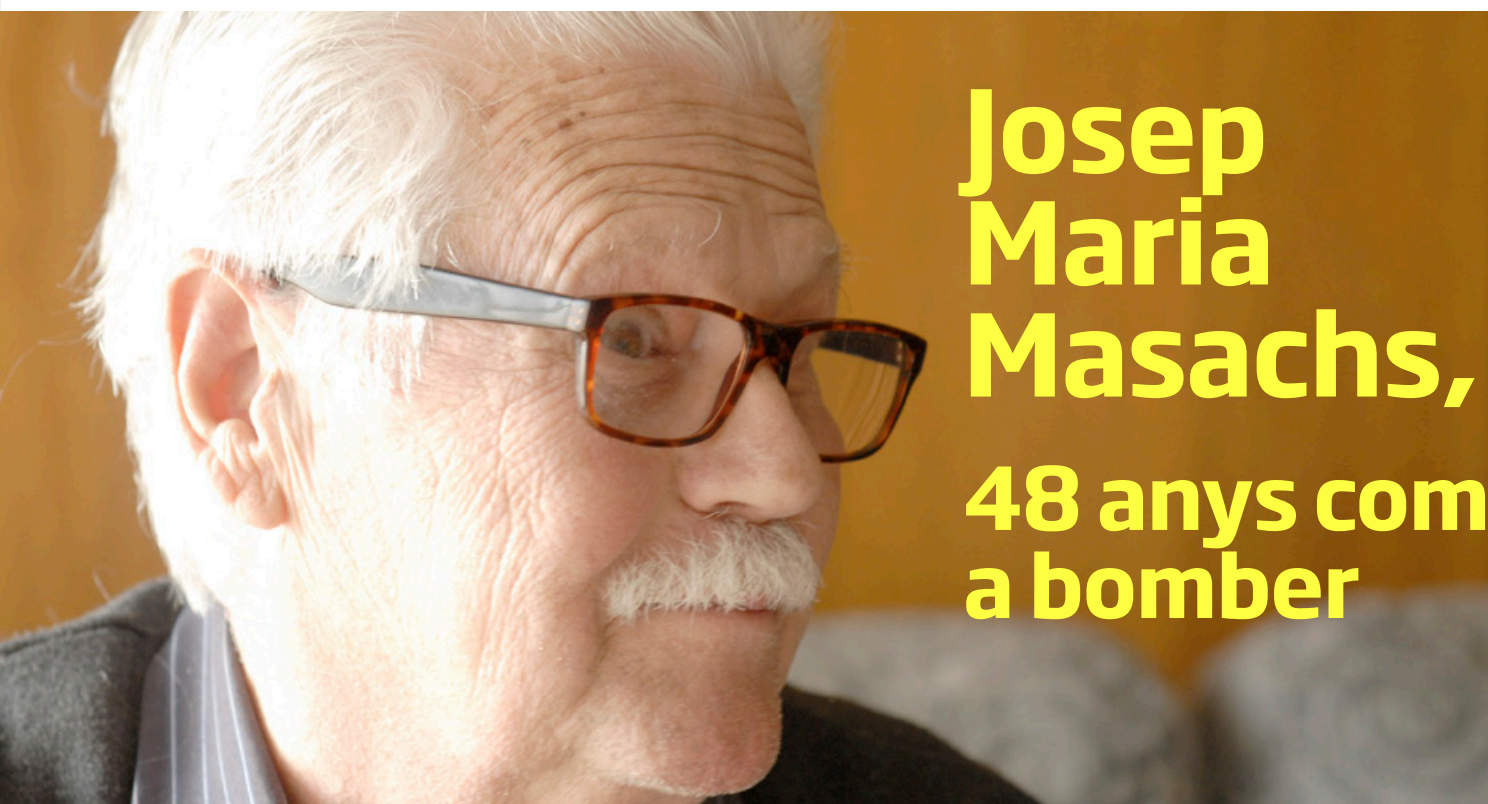
La segona que em crida molt l'atenció és la de la portada d'un conegut diari català. És una foto sobre un incendi forestal, també de la dècada dels 70; una fotografia excel·lent que descriu la virulència d'aquell incendi.

Abans que pugem al pis per entrevistar-lo torno a pensar que els anys 70 aquest home ja es dedicava professionalment a la fotografia, i que ha sabut avançar amb ella, fins a l'era digital, introduint pel camí els vídeos (a la formació de Bombers, per exemple). Em tornen els dubtes: com podrem comprimir en unes poques pàgines tantes experiències viscudes i tanta història? No patiu. En Masachs, aquell Masachs que coneixem, parc de paraules, s'obre com un llibre i, un cop a casa seva, entre càmeres de fotos (antigues, menys actuals i més modernes) i material fotogràfic "bomberil", ens acompanya en un viatge farcit d'experiències, anècdotes, dinars del patró, testimonis dels serveis més importants de les darreres dècades i, sobretot, companys i amics... Ens hi acompanyeu? ■

Núria Iglesias i Guerrero

Periodista
Cap de l'Àrea de Comunicació de la DGPEIS

Josep Maria Masachs, 48 anys com a bomber

Tot i que en porta molts més vinculat al cos i que ja en fa deu que es va jubilar, Josep Maria Masachs no ha penjat mai ni les botes ni la càmera. Continua escrivint la memòria gràfica dels actes oficials i de les emergències més greus en què treballen els Bombers de la Generalitat. És tota una institució, dins el cos.

Es va vincular als bombers de Mataró de ben jove. La família vivia molt a la vora de l'antic parc de la ciutat, un local de dues plantes amb un parell de vehicles, annex al magatzem de la brigada municipal i a tocar de l'Ajuntament. Quan sonava la xitxarra, ell la sentia des de casa; "pel nombre de tocs, ja sabies a quin districte hi havia l'incendi", recorda Masachs.

El seu pare i el seu germà ja formaven part de la família; la vinculació amb el parc de bombers va venir de la seva mà. El pare formava part del piquet auxiliar de la instal·lació, fent d'avisador dels bombers quan hi havia una emergència. El germà era el fotògraf dels serveis en què treballaven els bombers. A Josep Maria Masachs li va faltar temps per seguir-los les passes i va integrar-se a la família dels bombers de Mataró de ben jove. Com el germà, ell també s'apuntava a anar als serveis i a fotografiar la feina dels qui van acabar sent els seus companys.

Quan la Diputació de Barcelona va haver de crear el Servei Provincial de Bombers, li van suggerir que intentés aconseguir-hi plaça. "Jo no volia, però després m'ho vaig repensar... Em vaig dir que, si no m'agradava, podria deixar-ho, però que si no ho provava, després ja no hi podria entrar." Masachs treballava aleshores amb el pare i el germà al negoci familiar, una casa de

Bombers voluntaris de Mataró 1955. Foto: Masachs

fotografia que tenien a Mataró. "Teníem molta feina", recorda, perquè no es tractava només d'atendre els clients de l'establiment, sinó també de fer fotografies en casaments. A més, Josep Maria Masachs era el corresponsal a Mataró de l'agència EFE: quan hi havia un esdeveniment a la ciutat, ell en feia les fotos, després les revelava i les duia a Barcelona, a la seu de l'agència al carrer Pelai.

Va fer les proves físiques per accedir al cos provincial de bombers el mateix dia que el Barça jugava el primer trofeu Joan Gamper. Anteriorment ja havia passat la prova escrita, que li havien fet al Palau Provincial, actualment el Palau de la Generalitat. Aquell dia, als aspirants els havien convocat al Parc de Bombers de Sabadell, on hi havia la seu central dels bombers de la Diputació. Masachs recorda amb simpatia aquella jornada. S'hi van estar tot el matí i part de la tarda. Es va equivocar en una de les proves, quan als futurs bombers els feien baixar d'un camió Pegaso i fer al més ràpidament possible una instal·lació de 45: "Vaig obrir l'armari i no vaig trobar la pitorra que buscava. Vaig agafar la primera que vaig trobar, una de 70, però no me'n vaig adonar fins que vaig veure que no encaixava...". La prova que va fer millor va ser la de natació, a la piscina Marcet, a la tarda, "però després el president del tribunal es va confondre i em va dir que jo no havia

nedat!". Ni tan sols aquell dia va poder deixar de banda la seva càmera; a més d'examinar-se, va aprofitar per fotografiar les proves de més d'un company! Quan va arribar a Mataró, el seu pare li va fer mala cara perquè havia estat tot el dia sol a la botiga; el germà, aleshores, era a la mili. "Li vaig haver de dir que marxava, que anava al Gamper... Jo duia la meua entrada i les de tres amics més!".

A l'octubre, Masachs rebia la bona nova: havia aconseguit plaça i li informaven que l'1 de novembre d'aquell mateix any 1966 s'havia d'incorporar... al Parc de Mataró! Per fer les guàrdies, "sempre anava amb la meua bossa: la càmera i el flaix", explica. Primer atenia els

serveis en què li tocava treballar, però quan la situació estava controlada, aprofitava per fer fotografies. Eren temps en què "quan sonava la xitxarra havies de córrer, perquè sinó et quedaves a terra!".

Així va passar un any, fins que el primer director general del servei, Lluís Pou, li va demanar que s'instal·lés al control central de Sabadell i sortís amb el Land Rover del cap de guàrdia per fer fotos dels serveis més importants en què haguessin de treballar els Bombers. D'aquella època, el servei que més el va impactar va ser la tràgica col·lisió de dos trens entre Pallejà i Sant Andreu de la Barca, el 28 de febrer del 1977. Al sinistre, hi van perdre la vida 22 persones i hi va haver més d'un centenar de ferits. Un any més

Lliurament de nous vehicle a Mataró 1963. Foto: Masachs

Personal i vehicles del Parc de Mataró 1980. Foto: Masachs

tard, Masachs va tenir l'oportunitat de fotografiar el paisatge dantesch en què s'havia transformat allò que fins unes hores abans havia estat un escenari idíl·lic: el càmping dels Alfacs, a Alcanar. Un camió carregat de propilè va explotar per culpa d'un excés de pressió a la cisterna i va segar la vida de 243 persones. El dia de l'explosió, l'11 de juliol, Masachs havia sortit a fer fotografies per al servei de les diferents espècies arbòries del Montnegre i el Corredor. Es va assabentar de resquitllada del que havia passat un moment que va posar la ràdio del cotxe, però no va ser fins que va arribar a Sabadell que en va conèixer els detalls. L'endemà va baixar als Alfacs, on va poder fer fotografies i enregistrar imatges amb la seva càmera Super 8.

Josep Maria Masachs va ser destinat a la nova Escola de Bombers per decisió de Lluís Pou. Havia arribat l'hora de deixar de fer guàrdies. En el seu nou lloc de treball, a Bellaterra, Masachs va recórrer la geografia catalana al costat de Bienvenido Aguado per deixar constància gràfica del procés de formació als diferents aspirants de l'aleshores recentment creat cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya. També amb Aguado va anar a fer fotografies dels efectes del trencament de la presa de Tous, al País Valencià, l'octubre del 1982. Els bombers catalans hi havien anat per ajudar en les tasques de rescat i sanejament i Masachs no va perdre l'ocasió de tornar a fer unes fotos per a la posteritat: "Vàrem entrar a València que vàiem els militars marxant per la tromba d'aigua que queia...".

La seva càmera també ha deixat constància dels pitjors incendis forestals que ha viscut Catalunya les darreres dècades, el 1994 i el 1998. El 94, havia dut els operadors de Control Central a agafar el relleu del matí, però a la tarda, quan els dos fronts actius es van unir en un sol foc, va acompanyar José Luis Espadas, que era el cap de guàrdia aquell dia a la Brigada de

Barcelona, per poder deixar constància gràfica d'un incendi que va arrasar 45.000 hectàrees i va provocar la mort de cinc persones.

Però si Josep Maria Masachs és un testimoni privilegiat de la història recent de les emergències i dels bombers a Catalunya, també ho és de l'evolució del món de la fotografia. Conserva les vuit càmeres que l'han acompanyat a totes les zones calentes on ha entrat al llarg d'aquests últims 48 anys: dues Leica, una Linhof, una altra amb vidre estereoscòpic per fer fotografies amb doble objectiu... Va passar a la càmera digital l'any 2000, amb la qual també ha cobert els actes de lliurament de les medalles d'honor del cos de Bombers de la Generalitat, els comiats de consellers i directors i les trobades dels companys jubilats ■

La botiga familiar

Carles Savalls Ortiz

Historiador i periodista
Treballa a l'Àrea de Comunicació dels Bombers de la Generalitat

#Notícies

Obre a Osca la primera escola d'Europa especialitzada a formar pilots de drones en situacions d'emergència

Des del setembre s'imparteix al Parc Tecnològic Walqa SRF Professional una formació especialitzada a formar pilots de drones en situacions d'emergència i que està avalada per la Universitat Rei Joan Carles de Madrid. Als cursos, els alumnes reben formació de pilotatge, muntatge, manteniment i reparació de drones, a més de coneixements per saber com actuar i interpretar situacions d'emergència, rescat vertical, socorrisme, control d'infraestructures danyades, inundacions, riuades, tsunamis, focs forestals i urbans, i recerca de persones en grans àrees. Aquests drones per a emergències van equipats amb una càmera tèrmica, una càmera d'alta definició, sensors i un dispositiu per al transport d'objectes que s'adossa a la part baixa de l'aparell. En funció de les dimensions i la potència, poden traslladar des de pocs grams fins a 10 quilos de pes, cosa que en situacions límit pot suposar portar un mòbil, un walkie o fins i tot un sac de dormir a persones que han quedat atrapades. SRF ha començat a impartir aquests cursos després que l'estiu passat s'aprovéss el Reial decret llei 8/2014, que regula l'ús d'aquests aparells a Espanya, una normativa que des del sector es considerava molt necessària i que regula tant la formació acreditada per operar amb aquestes aeronaus de manera professional, com on es pot volar i com sol·licitar els usos dels espais aeris.

Els bombers d'Euskadi tindran una llei pròpia

El Parlament basc està treballant en l'avantprojecte de la Llei reguladora dels serveis de prevenció i extinció d'incendis i salvaments, que aborda de manera específica i independent una activitat que fins ara regulava la Llei de gestió d'emergències.

Una de les principals novetats passa pel tractament que dóna a la formació, que serà igual per a tots els bombers que hi ha a Euskadi. Fins ara, cada cos gestionava la seva pròpia formació, fins al punt de no tenir validesa a Vitòria l'obtinguda a Bilbao i viceversa, per posar un exemple. Una altra de les novetats que persegueix la nova normativa és endurir la titulació mínima per ser bomber, un FP2 o batxillerat, ja que actualment només cal acreditar el graduat escolar o haver superat l'ESO. A més, la llei tracta d'atendre una vella demanda dels professionals i actualitza les categories professionals elevant de C2 a C1 les de cap i bomber i de C1 a B la de suboficial. A través de 33 articles, dividits en 5 capítols, 6 disposicions transitòries, una de derogatòria i una de final, la norma regula també la figura del bomber voluntari i el bomber d'empresa, que hauran de

disposar d'una acreditació emesa per l'Acadèmia d'Arkaute; la segona activitat; el document d'acreditació o el número d'identificació, que haurà d'estar visible a l'equipament.

Iniciativa a França per incentivar els bombers

Arran de la disminució del nombre de bombers voluntaris els darrers anys, sobretot a causa de la durada de la formació inicial que es requereix per ser-ho, que fa que moltes persones abandonin la formació i la idea de fer-se bomber voluntari, les autoritats franceses estan treballant en una proposta de llei per tal que aquelles persones que volen ser bombers voluntaris facin un servei cívic a la població per un període de 6 a 12 mesos i que aquest servei consti posteriorment com a formació reglada.

Un jutge ratifica la multa de 600 euros a un bomber corunyès per alterar la seguretat ciutadana en un desnonament

El mes de febrer del 2013, Roberto Rivas, bomber de A Coruña, es va negar a trencar la cadena que impedia el pas de la comissió judicial a l'edifici on vivia una àvia que havia de ser desnonada. A més, va tornar al seu vehicle, tapat amb el seu casc de bomber, ensenyant un rètol en què es llegia "Stop Desnonaments". Per aquest darrer fet, la policia el va denunciar per "provocar reaccions en el públic que alteren o poden alterar la seguretat ciutadana". Cap superior ni tampoc l'Ajuntament li va obrir expedient ni li va dir res per haver-se negat a col·laborar en el desnonament. Només ha estat l'atestat policial, redactat dies després dels fets, el que li ha suposat una sanció del Govern arran de la sentència el mes de novembre d'un jutjat d'A Corunya, que desestima el seu recurs i ratifica la multa de 600 euros.

Els bombers voluntaris de Xile tindran punts addicionals a la llei que regula els subsidis per accedir a un habitatge

El mes de novembre passat, la presidenta de la República de Xile, Michelle Bachelet, va anunciar que en el marc de les modificacions del Decret Suprem número 49, que regula els subsidis a l'habitatge, s'ha decidit assignar una puntuació addicional per cada integrant del grup familiar que estigui inscrit al Registre Nacional de Bombers Voluntaris. Per a la presidenta, aquesta norma representa un pas més en el reconeixement i la valoració de la tasca dels bombers. A més, va anunciar que el govern xilè es comprometia a un increment del 10% anual en el pressupost del Sistema Nacional de Bombers entre l'any 2015 i l'any 2018 i que incloïa vint mil milions de pesos addicionals al pressupost 2015, que es destinaran a completar la reconstrucció de casernes afectades pel terratrèmol del 2010.

Bèlgica estrena web dedicat a les emergències

El Ministeri de l'Interior belga ha publicat un lloc web per donar a conèixer els principals riscos que poden afectar la població. El portal web <http://www.info-risques.be> proporciona informació sobre diversos riscos naturals o tecnològics, com les inundacions, les tempestes, els talls d'energia o els accidents industrials. L'objectiu és ajudar que la població estigui més formada en cas de situacions d'emergència, així com assessorar sobre com preparar un equip d'emergència per a la seva seguretat, quin forma ha de tenir un refugi o com evacuar de manera segura. Els continguts del web i les categories de risc s'ampliaran amb el temps.

Moren cinc bombers en un incendi a Harbin, la Xina

El 2 de gener cinc bombers van resultar morts i catorze més ferits a causa de l'ensorrament parcial d'un edifici que es va incendiar a la ciutat d'Harbin, capital de la província d'Heilongjiang, a la Xina.

El foc es va propagar en un edifici d'onze plantes i va afectar sobretot els primers pisos, destinats com a magatzem d'un mercat de ceràmiques. La dotació de bombers que va patir el fatal succés portava a terme tasques d'extinció al segon pis quan el tercer, que va quedar totalment destruït pel foc, es va ensorrar.

Vídeo: <http://youtu.be/K4EBwdopomM>

Bombers del Regne Unit s'entrenen amb realitat virtual

Al Fire Service College (FSC), l'escola de bombers per excel·lència del Regne Unit, situada a la ciutat de Moreton-in-Marsh, al comtat de Gloucestershire, es fa servir un nou mètode per entrenar els futurs bombers. Bluehawk és el nom de l'entorn inventat pels enginyers de G2G3, una companyia d'Edimburg a l'avantguarda de l'ús de la realitat virtual per entrenar professionals. Mitjançant una mena d'iglú de parets negres, l'aspirant entra en un entorn 3D en el qual es combinen la simulació virtual i les eines reals. La simulació dura una mitja hora i l'alumne interacciona en diferents escenaris i amb diferents personatges, i ha de fer servir tot el seu equip. Després de fer la prova, l'instructor mostra al candidat el vídeo de tota la simulació, perquè vegi quan ha comès errors i quines han estat les decisions incorrectes. De moment, Bluehawk és un producte pensat només per al Regne Unit, però els seus impulsors s'estan plantejant exportar-lo a altres països.

Més informació: <http://www.fire-servicecollege.ac.uk/our-training/simulation-training/>

Vídeo de Bluehawk: <http://youtu.be/eXik0yB-r1I>

Les activitats de Nadal i Reis

Fires de Nadal, recollida de joguines i aliments, participació en cavalcades de Ses Majestats els Reis d'Orient... Un any més, els Bombers de la Generalitat han participat en diverses activitats nadalenques que s'han organitzat arreu del territori.

Els infants han pogut disfressar-se de bombers, practicar escalada urbana, fer manualitats, fer-se un carnet que els acredita com a bombers i baixar per la barra quan sona la sirena al parc com si es tractés d'una emergència. A més a més, han pogut veure els vehicles per dins i per fora i presenciar exercicis i simulacres, fins i tot han pogut observar de ben a prop com treballen els gossos del Grup Caní de Recerca dels Bombers de la Generalitat! Han pogut gaudir de totes aquestes activitats a les fires de Nadal de municipis com Girona, Terrassa, Vic, Puigcerdà i també a Barcelona, entre d'altres.

Enguany ha tingut lloc la 51a edició del Saló de la Infància de Barcelona, en què el Departament d'Interior ha tornat a participar amb un estand on Bombers han compartit espai i activitats amb els companys del cos de Mossos d'Esquadra, del Servei Català de Trànsit i de Protecció Civil. El matí del dia 1 de gener van rebre la visita del conseller d'Interior, Ramon Espadaler, i del director general de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments (DGPEIS), Ramon Parés, entre d'altres.

També s'han pogut veure els camions i els vehicles dels Bombers desfilant per nombroses localitats de Catalunya acompanyant les carrosses dels Reis Mags a les cavalcades de la nit de Reis.

D'altra banda, durant les festes de Nadal, la DGPEIS ha organitzat la recollida de joguines i aliments a través de tots els parcs de Bombers i des de les mateixes dependències centrals. Gràcies a aquesta iniciativa solidària, es van recollir 69 lots de joguines, que es van repartir a 136 nens i nenes de diverses edats. El lliurament es va fer coordinadament amb les unitats de Pediatria i de Treball Social de la Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell.

En aquest sentit, la DGPEIS vol manifestar el seu agraïment a totes aquelles persones que han col·laborat en la campanya recollint les joguines i duent-les als parcs, a les persones que les han classificat..., en definitiva, a tots aquells que d'una manera solidària i altruista han col·laborat a repartir felicitat als més necessitats.

El Consell de Bombers Voluntaris aprova per unanimitat el seu pla d'actuació per al 2015

El Consell de Bombers Voluntaris està format, de manera equilibrada pel que fa al nombre, per representants del cos de bombers voluntaris (un representant per cadascuna de les regions d'emergències, escollit democràticament dins del col·lectiu de bombers voluntaris) i de l'Administració. El president del Consell és el director general de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments.

Amb l'aprovació del Pla d'actuació 2015, el Consell pretén millorar, pas a pas, el model de bombers voluntaris de Catalunya, atès el paper destacat d'aquests en la resposta que reben els ciutadans en l'àmbit de les emergències. Aquesta és la cinquena reunió celebrada enguany entre la DGPEIS i els representants del col·lectiu de bombers voluntaris.

Pla d'Actuació i Objectius per al 2015

El Consell de Bombers Voluntaris ha establert un pla d'actuació i objectius per al 2015 que preveu, entre altres punts:

- L'aprovació, per part del Govern, de la modificació parcial del Reglament del cos de bombers voluntaris.
- Un cop aprovada aquesta modificació, una nova convocatòria pública per a la selecció i accés de nous bombers voluntaris.
- La proposta de recuperació del valor de les indemnitzacions als bombers voluntaris anteriors a l'Ordre INT/93/2013, de 13 de maig.
- La promoció de la reforma de l'art. 10 de la Llei 5/1994, de 4 de maig, de regulació dels serveis de preven

ció, extinció d'incendis i salvaments de Catalunya, per donar als bombers voluntaris la condició d'agents de l'autoritat mentre estiguin en acte de servei.

- L'aprovació del protocol de sortides de la Subdirecció General Operativa de la DGPEIS.
- El treball per tal de solucionar el tràmit i la gestió dels endarreriments en el cobrament de les indemnitzacions en els casos d'incapacitat temporal per accidents produïts en l'exercici de les seves funcions.
- L'estudi, dins de l'àmbit competencial de la Generalitat de Catalunya, d'opcions de millora de la cobertura en els àmbits sanitari i social.
- L'estudi de la realitat d'altres models d'emergències i bombers europeus, així com dels requeriments per aplicar-los al nostre país.
- La regularització i el desenvolupament dels diferents nivells de formació que han de rebre els membres del cos de bombers voluntaris, ja sigui mitjançant la formació bàsica (de capacitació), la formació contínua (d'especialització) o les activitats teoricopràctiques de perfeccionament i consolidació.

Interior i les famílies de les víctimes de l'incendi d'Horta de Sant Joan signen l'acord que posa fi als expedients de responsabilitat patrimonial

El desembre passat s'han signat els acords indemnitzatoris entre el conseller d'Interior, Ramon Espadaler, i els advocats representants dels afectats per tal de resoldre les reclamacions patrimonials presentades pels familiars dels bombers del cos de Bombers de la Generalitat que el 21 de juliol del 2009 van perdre la vida o van quedar afectats per l'incendi d'Horta de Sant Joan.

Després del treball conjunt realitzat pel Departament d'Interior i els representants dels bombers difunts, Ramon Espinet, Jaume Arpa, David Duaigües, Jordi Moré i Pau Costa, així com del bomber Josep Pallàs, que va resultar greument ferit en el mateix sinistre, amb la signatura de l'acord ambdues parts posen fi als expedients de responsabilitat patrimonial iniciat per les parts.

En la decisió final s'han tingut en compte, a més dels barems i altres conceptes jurídics actualment vigents, les circumstàncies tan excepcionals que van tenir lloc i el fet que la mort d'aquests servidors públics, així com les lesions que va patir el bomber ferit, es produïren en una situació especialment tràgica que va colpir de manera molt sensible el conjunt de la societat i, molt especialment, el cos de Bombers i el Departament d'Interior del Govern de la Generalitat.

Bombers premiats per la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC)

La Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) ha lliurat un reconeixement als Bombers de la Generalitat, en concret al Grup d'Actuacions Especials (GRAE), en el marc de la festa anual de la FEEC que, sota el lema "FEEC 2015, un any de novetats", s'ha celebrat al Born Centre Cultural, a Barcelona.

El reconeixement ha estat lliurat com a agraïment a l'àmplia col·laboració entre ambdues institucions. Els Bombers de la Generalitat-GRAE i la FEEC col·laboren de forma continuada en accions diverses de formació, en l'impuls i el desenvolupament de programes de seguretat en el medi natural i en la difusió conjunta de campanyes amb consells preventius de seguretat en l'àmbit de la pràctica d'activitats esportives i de lleure a la muntanya, així com en altres accions de caire tècnic i operatiu.

El cap de la Divisió de Grups Operatius Especials, Sebastià Massagué, i el cap de la Unitat Tècnica dels GRAE, Joan Borràs, van ser els representants del cos de Bombers que van recollir aquest reconeixement. Per a Massagué, el reconeixement és mutu, atès que "des del cos de Bombers de la Generalitat i, en concret, des de la nostra unitat GRAE valorem molt la tasca conjunta i continuada que venim desenvolupant amb la FEEC". També és importantíssima l'especial implicació de la FEEC "en l'impuls de la prevenció dels accidents a la muntanya i en les accions formatives en l'àmbit de les activitats en el medi natural. Els Bombers de la Generalitat i la FEEC compartim la

Foto: FEEC

mateixa filosofia, que pivota sobre dos aspectes bàsics en la pràctica de qualsevol activitat en el medi natural: la informació i la formació prèvies”.

Interior i l'Associació Nuclear d'Ascó-Vandellòs II, A.I.E (ANAV) signen un conveni de col·laboració per garantir una millor resposta davant de possibles emergències nuclears

El conveni, que han signat el director general de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments, Ramon Parés, i el president de l'Associació Nuclear Ascó-Vandellòs II, José Antonio Gago, té com a objectiu garantir una actuació segura, eficaç i coordinada entre tots els recursos disponibles de la central nuclear i la DGPEIS, dins el marc que estableix el PENTA (Pla d'emergència nuclear de Tarragona) i el PEI (Pla d'emergència interior).

Aquest conveni és el resultat de la revisió i l'adaptació del que es va signar l'any 1991. En aquest sentit, s'han actualitzat diversos aspectes:

- la terminologia i l'estructura de les organitzacions implicades
- els procediments d'actuació conjunta i els mitjans tècnics
- les metodologies de treball
- els requeriments en matèria de protecció radiològica

Així mateix, el conveni signat estableix el marc general d'actuació entre l'ANAV i la DGPEIS en cas d'una emergència i determina que les intervencions de la DGPEIS són complementàries dels mitjans de les centrals nuclears. Aquestes intervencions es concreten en: extinció d'incendis, salvament de persones i salvaments diversos, ajuda al personal de les centrals nuclears en serveis com inundacions, esfondraments, etc.

El conveni defineix cinc procediments operatius: petició d'ajut, recepció, coordinació de la intervenció, protecció radiològica i capacitat de resposta, i dos procediments de suport: formació i material d'intervenció.

L'ANAV cedeix al cos de Bombers de la Generalitat material de protecció respiratòria, salvament i descontaminació i un camió de càrrega (UCA), i facilita els recursos necessaris per a la formació específica dels Bombers de la Generalitat, que es vehicula a través de l'Escola de Bombers i Protecció Civil de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.

Els *retained firefighters* o bombers a demanda

El anomenats *retained firefighter*, o també *Firefighter working the Retained Duty System (RDS)*, *RDS Firefighter*, o més modernament *on-call firefighter*, suposen una figura desconeguda a casa nostra. En absència d'un terme més acurat, en aquest article s'ha optat per traduir-ho com a "bombers a demanda" (BD). Però vegem què és i què defineix un BD. I, sobretot, què ens podria aportar, i què no, a casa nostra.

Els BD són bombers formats i equipats com qual-sevol altre bomber professional contractat o funcionari, que tenen una altra ocupació diferent i desvinculada del seu servei de bombers (SPEIS), però amb l'obligació contractual de respondre a una trucada d'emergència del parc que tenen assignat en un temps màxim preestablert.

El temps de resposta i mobilització sol ser de cinc minuts i tenen l'obligació de mantenir-se en disponibilitat en uns torns també preestablerts

Aquest temps de resposta i mobilització sol ser de cinc minuts (màxim deu). Aquest avís de mobilització d'emergència es sol efectuar a través d'un cercapersones o, en alguns casos, d'un SMS o trucada automatitzada a un telèfon mòbil. Un cop arribats al parc conformen un equip de treball equiparable a qual-sevol altre. Aquesta disponibilitat els obliga a residir

i a treballar a les proximitats del parc de bombers a què estan assignats. Fins aquí els podríem assimilar als bombers voluntaris (BV) catalans, amb la diferència significativa de la relació contractual i la contraprestació econòmica corresponent. Però el que els fa diferents de veritat, i administrativament més atractius, és l'obligació de mantenir-se en disponibilitat en uns torns també preestablerts que solen ser molt llargs i que poden incloure dia o nit, des de casa o des de la feina. Tant els torns com el temps màxim en què han d'estar en condicions de fer sortida depèn de cada SPEIS i oscil·la entre 120 i 80 hores setmanals.

Habitualment treballen en zones rurals o poblacions petites i mitjanes, i estan assignats a parcs de dotació exclusiva de BD, però també n'hi ha en algunes grans ciutats. Així, per exemple, al Regne Unit cobreixen el 60% del territori, amb un total de 18.000 efectius. I, en concret, a Escòcia suposen el 32% del total dels bombers operatius. De fet, únicament no n'hi ha cap a la metròpoli de Londres i al Servei de West Midlan.

Els BD reben un curs de formació inicial de forma centralitzada, que és inferior a la dels seus col·legues "bombers professionals a temps complet" (en endavant, BTC). La resta de la formació, la reben en forma de mòduls oferts de forma flexible i adaptada a les

possibilitats de cada cas, en un format assimilable en contingut i càrrega lectiva a la formació dels BV catalans. En el cas dels comandaments (molt més desenvolupat que els nostres BV) la formació torna a ser centralitzada i assimilable a la dels BTC. La diferència, però, més important i significativa està en la socialització i els incentius per a aquesta formació. Així, d'una banda, els BD són enviats al parc en una mena de nomenament en pràctiques (*development stage*), que implica rebre un sou menor i, sobretot, una monitorització molt més acurada per part de professionals externs lligats als centres de formació i dels mateixos companys més veterans. També cal seguir una formació contínua mínima anual. Això sí, tot plegat valorat sota estrictes criteris objectivables. Un cop superada aquesta fase d'entre dos i tres anys (segons el nombre de serveis operatius i no operatius), reben el nomenament de "competència" i passen a cobrar el salari complet.

La seva retribució sol tenir un tram fix que retribueix la disponibilitat, la formació obligatòria i tasques auxiliars de manteniment o administratives, però que és diferent en funció de les hores pactades, i un altre tram variable en funció del nombre d'activacions per intervenció en sinistre que s'acabin realitzant. Altres cops es fa per tal que, tot sumat i un cop prorratejat, esdevingui una quantitat equivalent a un sou fix. A més, la seva representativitat és a través de centrals sindicals i professionals (Trade Unions) equiparables a la resta de treballadors. Es parla que el seu cost total (salari, equipament, formació, assegurança i altres costos fixos) és entre un 15 i un 40% inferior a un BTC.

Sovint són anomenats "bombers a temps parcial" (*part-time firefighters*), però aquesta accepció és inexacta ja que els BD tenen l'obligació d'oferir una disponibilitat de guàrdia molt superior a una jornada completa de treball, arribant en la majoria de casos a les 120 hores de guàrdia per setmana. Aquesta disponibilitat contractual mínima és variable en funció del parc assignat i, sobretot, de les circumstàncies personals i professionals de cada BD. Però, en tot cas, sol correspondre a torns fixos (dia, nit, caps de setmana, etc.), que faciliten la compatibilitat amb l'altra activitat professional o amb la vida personal, però que també poden ser torns cíclics o combinats. Tot plegat el converteix en un model molt flexible que s'adapta a territoris amb índex de demanda (Dg) molt diferent o, fins i tot, estacional, per exemple zones turístiques d'hivern o d'estiu. Un exemple paradigmàtic d'aquesta flexibilitat temporal i, fins i tot, prestacional són els parcs com el que l'autor ha pogut visitar, que ofereixen un servei presencial de dia (una sortida de foc o salvament, més una segona sortida sanitària) i, si cal, reforçats amb BD mentre que a la nit estan coberts exclusivament per BD. El cost és sensiblement menor que un parc professional de dues sortides, mentre que la qualitat operativa arriba a ser equiparable. I, a sobre, l'acceptació i el reconeixement de la comunitat és comparable al d'un parc de BV, donat que són llocs de treball i lligats al territori.

Per contra, els BTC no solen excedir de les 48 hores de

**CHESHIRE
FIRE & RESCUE SERVICE**

WANTED

**on-call
firefighters**

**to work at the
heart of your
community**

To find out more visit:
www.cheshirefire.gov.uk

torn per setmana i no solen ser activats fora de torn, a excepció de situacions extraordinàries d'emergències de gran abast. D'altra banda, alguns parcs de BD fan un nombre de sortides urgents comparable o, fins i

tot, superior als de parcs de temps complet de poblacions de mida similar. A diferència dels BV d'algunes poblacions de països nòrdics i d'Amèrica, els BD no poden utilitzar ni sirena ni rotatius prioritaris per acudir al parc. El que encara els condiona més el lloc de treball o residència, que ha de ser realment pròxim. Amb això es busca prevenir un mal ús, però sobretot situacions de confusió en poblacions petites.

És aquest veïnatge obligat el que, de facto, els facilita el major arrelament a la comunitat a què donen servei i, sobretot, una implicació obligada amb el parc. És aquest punt el de major similitud amb els BV. De fet, segons sembla en molts casos exercir com a BD es converteix en una opció per a BTC que, després d'anys de servei en zones urbanes laboralment més exigents, es retiren a zones rurals més tranquil·les a fer de BD, cosa que alhora els permet compatibilitzar-ho amb una altra feina o un negoci. També és una opció d'increment d'ingressos per a funcionaris o treballadors públics d'administracions locals (brigada d'obres, agutzils, etc.), tot i que no sol ser gaire habitual. També solen tenir funcions no operatives de molt valor afegit per a la comunitat on es troben. Així, solen fer xerrades d'autoprotecció a escoles o centres públics, inspeccions de mesures de prevenció contra incendis o, fins i tot, instal·lacions de detectors de fum subvencionats en domicilis particulars. Tasques que no sols són discutides pels BD, sinó que fins i tot són preferides al sedentarisme de la guàrdia presencial o les tasques administratives, de manteniment o de neteja. I és aquest un altre fet diferencial amb els BV, i que també té un balanç probablement millor que la major dedicació (MD) assajada a casa nostra. Serien l'equivalent al que al Pla director s'anomenen *tasques no reactives*.

En definitiva, la comunitat valora molt positivament que *our firefighters* (els "seus" bombers), a més del servei operatiu d'incendis i salvaments, els aporten valor afegit en forma de *safety advising*. Així, trobem que són les empreses, normalment pimes, les que elaboren l'equivalent a les fitxes FOER seguint unes pautes establertes, però són els BD els que les validen i col·laboren a l'hora d'implantar-les dins les tasques de treball per a la comunitat.

Un altre aspecte menor, però molt significatiu, és el fet que els BD es diu que són el col·lectiu de bombers amb més presència femenina. Aquesta dada s'explicaria pel fet que la flexibilitat de condicions del BD els permetria conciliar millor la vida familiar amb la laboral, de manera que es fa més atractiva que altres opcions laborals de jornada completa. Per aquesta mateixa raó és una opció molt vàlida per a parees separats amb custòdia compartida.

Un requisit essencial perquè aquest model funcioni amb garanties i imparcialitat és que el procés de recepció de l'avís, la gestió de les activacions d'emergències i el sistema d'alts comandaments (ECHO i DELTA) siguin exercits per agents públics, professionals i supervisats. Un requisit que els allunya, doncs, dels serveis privats (com molts de les zones rurals de Galícia) i que es compliria a Catalunya amb la recepció de l'avís per part del 112, la gestió de l'activació per part

de les sales de control (supervisades per l'SCB) i amb les previsions establertes al SISCOM.

El model no està exempt d'algunes limitacions i conflictes significatius

Tot i que el *Retained Duty System* es considera un model d'èxit amb gran implantació a les illes britàniques i, en menor mesura, a altres zones de la Commonwealth (Austràlia i Nova Zelanda, sobretot), no està exempt d'algunes limitacions i conflictes significatius. Així, l'any 2003 l'Oficina del Primer Ministre del Regne Unit afirmava el següent en un informe que demanava la revisió sobre aquesta figura: "El sistema de cobertura de bombers locals flexibles necessita atreure un nou grup de sol·licitants que no haguessin considerat l'oportunitat prèviament. Els problemes de contractació es deuen en part a la quantia de la prestació, la falta d'una pensió, la manca d'oportunitats de desenvolupament i la disponibilitat del sistema sovint inflexible".

Aquestes reflexions ja revelen un problema de manca de renovació de plantilles i de manca de candidats per cobrir algunes zones. El que implica de facto que en alguns casos aquesta feina no resulta atractiva per a la població de l'entorn per l'alta exigència, i alhora dificulta sinó impossibilita fer una selecció acurada de candidats. Problemes de contractació en part ja resolts amb una reforma de l'any 2003.

El conflicte més important ha estat amb els BTC, ja que veuen els BD com una possible amenaça. Això es deu al fet que l'administració incentiva o facilita la conversió de BD en BTC. I aquests ho critiquen adduint que tant la formació (espaïada en el temps) com les proves són més assequibles, ja que el nivell de competidors per cada plaça és molt menor i, a vegades, inexistent. Obstacle en aparença fàcil de bandejar a Catalunya amb la implicació rigorosa de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya a través de l'Escola de Bombers i Protecció Civil.

L'altre focus de tensió, també conegut a Catalunya pel cas dels BV, són els parcs mixtos, on els BTC critiquen la dificultat per construir un vertader equip de treball (*team building constraints*). Però, en tot cas, sempre són conflictes molt ordenats i amb un nivell de tensió acceptable sense arribar a perdre les formes. I que també es poden prevenir o, si s'escau, reconduir, amb eines de socialització organitzacional integradora.

Finalment, altres problemes o inconvenients d'aquesta figura que s'han pogut constatar en alguns llocs on està implantada són:

- En general, tots els relacionats amb la formació.
- Alta rotació de personal derivada de l'alta exigència i dels canvis demogràfics, socials i econòmics (canvis de residència, deslocalització

Retained Firefighter Part Time Job - Full Time Rewards

making Lancashire safer

www.lancfirerescue.org.uk

@LancashireFRS

Lancashire Fire and Rescue Service

d'indústries, manca de reconeixement dels serveis de bombers, problemes de fiscalitat...).

- Problemes de mobilitat territorial en cas de grans sinistres, cosa que els fa inoperatius per a dispositius molt grans.
- Determinació de les malalties professionals i accidents derivats del treball (costa discriminar les afectacions).

Se'ns obre, doncs, el que es podria anomenar una "tercera via" per resoldre la necessitat de cobertura en zones del territori on el sumatori de distància o valor de l'índex de demanda (IDg) no justifiquen un parc de BTC 24/365 . Amb uns costos molt raonables, tots els

avantatges del marc laboral (sistema de responsabilitats, assegurança, cobertura social, "agent d'autoritat", reciclatge, etc.). I, al mateix temps, amb un arrelament i un nivell de compromís equiparable o superior a la dels BV. Alhora és una opció molt plàstica per cobrir variacions estacionals, puntes de feina previsible (gran premi de F1, MWC, etc.) o per mobilitzar en cas de catàstrofe.

Però en tot cas no deixa de ser una alternativa més que sempre ha de respondre a una necessitat prèvia identificada, i que ha d'integrar-se en un model global més ampli que respongui de manera integral i íntegra a totes les demandes a les quals els cossos de bombers s'enfronten en aquest principi de segle ■

- <http://www.retainedfirefighter.com/>
- <http://www.alerter.co.uk/retained-firefighter/>
- <https://www.facebook.com/pages/Retained-Firefighter-Forum/110680912350527>
- <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20120919132719/>
- <http://www.communities.gov.uk/index.asp?id=1124377>
- <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20120919132719/>
- http://communities.gov.uk/pub/421/TheFireandRescueServiceRetainedDutySystemPDF1430Kb_id1124421.pdf
- <http://www.retainedavailability.net/>
- <http://www.fire.nsw.gov.au/page.php?id=11>

Eric Pous i Andrés

Sotsinspector del cos Bombers de la Generalitat
 Cap de l'Àrea de Formació de la Divisió d'Operacions
 Graduat en prevenció i seguretat integral (UAB)
 Enginyer superior de forest (UdL)
Safety consultant

Bombers catalans i bombers andorrans, un objectiu en comú: projecte Bombers x Colòmbia

Ja fa més de 10 anys que un grup de bombers voluntaris del Parc de Gelida treballem per millorar les condicions laborals i de seguretat dels nostres homòlegs colombians. A més de 9.000 quilòmetres de distància i amb l'oceà Atlàntic entremig, gràcies a les noves tecnologies aquesta col·laboració és més fàcil i dinàmica del que un es pot imaginar.

Combinar la feina i la família es fa complicat sempre, i encara més si és per marxar tres setmanes a un país sud-americà, i potser més si aquest és Colòmbia, molt estigmatitzada per problemes interns que, si bé són reals, un cop es coneixen de primera mà no són tan greus com els mitjans de comunicació ens volen fer creure.

El cos de Bombers del Principat d'Andorra, que l'any passat es va sumar al projecte de cooperació internacional, enguany ha aportat material i personal

Del 16 d'octubre al 6 de novembre vam repartir una tona de material traslladat des de Barcelona, via aèria

i sense cap cost, gràcies a la col·laboració de la companyia Avianca. De fet, el projecte Bombers x Colòmbia participa en el programa de responsabilitat social corporativa d'aquesta empresa.

Es tracta de material divers, com ara calçat d'intervenció, botes forestals, cascos i guants d'intervenció i granotes forestals, així com material antitall, entre d'altres. També material de primers auxilis, d'immobilització i de trasllat de ferits. Aquest material era nou o de segona mà, però en condicions òptimes per continuar utilitzant-se.

En aquesta cinquena expedició, a part del material procedent del nostre cos de Bombers, s'hi ha tornat a afegir el cos de Bombers del Principat d'Andorra. L'any passat els amics andorrans van apostar fort pel nostre projecte i van fer una aportació extraordinària de material per traslladar al país sud-americà. Per a aquesta edició, a part d'una donació important de material, prop de 250 quilos, un company andorrà també s'ha

afegit a la comitiva i ha pogut conèixer de primera mà la realitat de Colòmbia i dels seus bombers, la majoria voluntaris i molt mancats de recursos.

De la mateixa manera, es van organitzar diferents trobades amb cossos de bombers dels municipis d'Envigado, Yarumal, Entrerrios i Amalfi, al departament de Antioquia, així com el municipi de Riosucio, al departament de Caldas.

L'expedició, formada per tres bombers voluntaris de la Generalitat i un bomber andorrà, va romandre tres setmanes a Colòmbia

En aquests municipis, els cooperants van entregar el material i van fer tasques formatives en temes d'incendis forestals, rescat vehicular, atenció prehospitalària APH i iniciació a la pedagogia. Aquestes sessions formatives tenen com a objectiu formar diversos bombers colombians perquè després puguin traslladar els nous coneixements als altres membres del seu cos.

Més de 100 cossos de bombers colombians equipats

El que va començar com una petita aventura, que va comptar en els seus inicis amb sis bombers voluntaris de Gelida, amb el suport de l'Ajuntament d'aquest municipi, actualment s'ha convertit en un projecte sòlid i estable que té al darrere el suport de multinacionals com ara Avianca, del Ministeri de l'Interior del govern colombià i del Consolat de Colòmbia a Barcelona. Aquest projecte també compta amb el suport d'empreses

privades que, dins el seu programa de responsabilitat social corporativa, aposten per iniciatives com la nostra, com ara Airbox i CardioSos.

Gràcies a aquest projecte s'han equipat més de 100 cossos de bombers de diferents departament colombians

Actualment, ja hem equipat més de 100 cossos de bombers dels departaments d'Antioquia, Caldas, Cauca, Cundinamarca i Quindio. El nostre treball, per tant, va recollint els seus fruits, ja que gràcies a aquest projecte cossos de bombers voluntaris que van començar al garatge d'algun dels seus membres a dia d'avui disposen de "màquina extintora" (cotxe de bombers).

Però, sense cap mena de dubte, el que ens encoratja a continuar endavant amb aquest projecte és la il·lusió i la motivació dels nostres companys colombians per ajudar la seva comunitat i prestar-li un servei tan professional com sigui possible ■

Jordi Julià i Pla
Membre del projecte Bombers x Colòmbia
Bomber voluntari del Parc de Gelida
Tècnic de sala a la REMS

Pere de la Torre Jiménez
Membre del projecte Bombers x Colòmbia
Sotsocial de Bombers d'Andorra
Responsable de l'Àrea de Formació

Lletres i bits

Llibre: 140 anys de bombers a Vilafranca del Penedès

La seu dels Castellers de Vilafranca va acollir el 28 de novembre la presentació del llibre *140 anys de bombers a Vilafranca del Penedès*. L'autor és Àngel Rifà i Ros, sotsinspector del cos de Bombers, que ha tingut la complicitat i l'ajuda de Ramon Canyelles, sergent i cap de parc de Vilafranca del Penedès.

El llibre s'estructura en vuit capítols, en els dos primers dels quals es parla dels antecedents dels bombers, a Roma i a l'edat mitjana. El tercer capítol ens situa a les beceroles del cos de bombers vilafranquí; el quart parla dels seus inicis, i els tres següents ressegueixen la història dels apagafocs penedencs a l'època de la República i el franquisme, com a bombers de la Diputació, i al final del segle XX, com a bombers de la Generalitat. El darrer capítol, titulat "Noms propis", parla dels diferents caps de parc i es complementa amb diverses llistes de personal.

L'any 1874 és l'inici d'una companyia de bombers a Vilafranca i durant tot aquest temps, sobretot els primers anys, la seva presència va ser intermitent. A partir del 1964 el parc de bombers es consolida amb la creació del "Servicio Provincial de Extinción de Incendios de la Diputación de Barcelona". A partir del 1980, els bombers de Vilafranca s'integren dins el cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya.

El llibre, de 111 pàgines, recull tota la documentació que Rifà ha trobat en diferents arxius, especialment a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès, i que li ha servit per traçar aquests 140 anys d'història.

Llibres i revistes d'històries de bombers a internet

Bombers de Catalunya. Història i present

L'any 2009 es va publicar *Bombers de Catalunya. Història i present*, un llibre que repassa els orígens dels bombers catalans al final del segle XIX i en ressegueix la trajectòria, des dels bombers municipals fins als bombers de les diputacions o comarcals, fins a confluïr en els Bombers de la Generalitat.

http://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/emergencies/bombers_de_catalunya._historia_i_present/bombers_de_catalunya.pdf

Bombers de Reus. 150 anys d'història

Aquesta publicació s'emmarca en el conjunt dels actes commemoratius del 150è aniversari del cos de bombers de Reus. En aquestes pàgines es vol plasmar la trajectòria del servei d'extinció d'incendis a Reus, des dels primers intents de formació, a mitjan segle XIX, fins a la data, en què forma part del servei global que suposa el cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya.

http://gencat.cat/interior/bombers/bombers_150_anys/llibre_bombers_reus.html

Bombers de Barcelona

Segona edició d'aquest llibre d'història del cos de Bombers de Barcelona des del 1825 fins al 2005, un cos de bombers sempre lligat a les transformacions socials i econòmiques de la ciutat de Barcelona.

http://issuu.com/bcncat/docs/llibre_historia_bombers_de_barcelon?e=6072639/3885966

Imatges i records. Bombers de Barcelona

Petit recull gràfic del 1890 al 1932 que mostra l'avenç tecnològic del servei d'extinció d'incendis barceloní entre el final del segle XIX i el primer terç del XX.

http://issuu.com/bcncat/docs/imatges_i_records_bombers_de_barcel?e=6072639/4041438

Historial del cuerpo de bomberos de Barcelona 1379-1939

Historia del servei d'incendis de la ciutat de Barcelona i d'organitzacions anteriors per combatre els incendis a la ciutat entre el 1379 i el 1939, escrita pel sotscap José Sabadell, amb nombroses fotografies d'època.

http://issuu.com/bcncat/docs/historial_del_cuerpo_de_bomberos_de?e=6072639/4041423

Tratado de la extinción de incendios, por Antonio Rovira i Trias

Manual d'instrucció per a bombers de l'any 1856 basat en el sistema parisenc d'extinció d'incendis, amb magnífics gravats de l'època i un ampli resum de les intervencions de la Companyia de Bombers de Barcelona de l'any 1848 al 1856. L'autor, Antoni Rovira i Trias, va ser cap dels Bombers de Barcelona en diferents etapes entre el 1847 i el 1889.

Fahrenheit 451

Revista oficial corporativa dels Bombers de Barcelona.

http://www.bcn.cat/bombers/ca/publicacions_fahrenheit.html

L'Apagafocs

Revista d'història de bombers, publicada entre el 2009 i el 2013, on al llarg de 18 números s'ha estudiat i divulgat la història dels bombers catalans a totes les seves èpoques.

<http://historiesdebombers.blogspot.com.es/search/label/-%20Apagafocs>

Marc Ferrer Murillo

Bomber voluntari del Parc de Matadepera
Llicenciat en història
Tècnic superior en prevenció de riscos laborals
Tècnic operador del CECAT
Professor adscrit a l'Escola de Bombers i Protecció Civil de Catalunya

Entre nosaltres

Arcadi Romera Pascuas. 47 anys. De Sabadell de tota la vida. Caporal del Parc de Bombers de Vic. Torn D. Formador de conducció, control d'entrades i orientació, i cartografia. Col·leccionista d'escuts de bombers de tot el món.

L'Arcadi és fill i nebot de bomber i va començar com gairebé tothom, fent d'auxiliar forestal. "La meua primera campanya va ser l'any 1985, amb 18 anys. Aquell estiu i el següent van ser molts durs i vaig aprendre molt dels professionals que ens acompanyaven", és el primer que ens diu en preguntar-li per què es va fer bomber.

Quin any vas entrar a Bombers?

Hi vaig entrar l'any 1990. Aquell any es va posar en marxa el quart torn i es va convocar una gran oposició de funcionaris i interins. Jo vaig entrar primer com a interí i al cap de dos anys ja vaig aconseguir la plaça fixa. Per aquells anys no era tan difícil entrar a Bombers, no hi havia tanta demanda. El meu pare era bomber de Sabadell i jo als estius havia fet de forestal. Jo estudiava INEF a Lleida perquè m'agrada molt fer esport i vaig aconseguir entrar, i el meu primer parc va ser Cervera.

I de Cervera a Vic?

No com tothom, he voltat molt. He estat a Rubí, Sabadell, Mollet i Vic, on ara tinc la plaça de caporal, per motius familiars.

Com és que vas voler ser caporal?

Suposo que és l'evolució natural si vols anar més enllà: m'agrada evolucionar i instruir-me. Ser caporal també m'ha permès formar-me i he après moltes coses.

Què és el que més et satisfà de la feina?

M'agrada el treball en equip i l'ambient, la incertesa de cada actuació, la varietat de serveis. És un ofici on constantment aprens coses noves, i això a mi em sa-

guts per l'ONU al món, i jo en tinc d'uns 125. D'Europa, en tinc de tots els països menys de San Marino. Els que també costen de trobar són de països menys desenvolupats o aïllats.

I per què escuts de bombers?

És un col·leccionisme molt simbòlic i visual. La idea original va ser intentar recopilar tots els escuts dels bombers voluntaris de Catalunya, amb la finalitat de reunir-los abans que desapareguessin. Després vaig començar a buscar-ne de Barcelona, d'espanyols, d'europaus, d'americans, etcètera. I em vaig anar animant.

I tots són intercanviats?

La gran majoria, tot i que alguns també els he comprat. Una vegada vaig pagar 35 euros per un escut de l'uniforme de gala dels Bombers de Barcelona. Miro moltes pàgines web i escric directament als parcs de bombers. També hi ha companys, amics i familiars que han viatjat arreu del món, han aconseguit un escut i me l'han donat. Aprofito per donar les gràcies públicament a tothom que ha participat a ampliar la col·lecció.

tisfà moltíssim.

I el que menys?

Crec que a nivell operatiu no hi ha un projecte clar de servei; per exemple, es va deixar escapar el tema paramèdic. Penso que seria un bon model tenir també les urgències mèdiques, com els bombers nord-americans. Una altra cosa que em preocupa és que el reglament mai s'ha desenvolupat i és una gran mancança com a cos, com el fet de no tenir una carrera professional desenvolupada, que ajudi a formar-nos.

De l'Arcadi el que més ens ha cridat l'atenció és que té una gran col·lecció d'escuts de bombers de tot el món. Té un perfil al Facebook, [Escuts de bombers](#), on els podem veure i per això també l'hem volgut conèixer. Ens diu que fa només tres anys que els col·lecciona, i tot va començar quan va anar als Jocs Olímpics de Polícies i Bombers a Nova York, l'any 2011, on va intercanviar una vintena d'escuts.

I en tres anys quants escuts has aconseguit reunir?

En tinc exposats al parc de Vic uns 500; a casa, també en tinc un bon grapat. Són allà perquè crec que és un bon lloc on la gent els pot veure, llueixen molt més que a casa. Els tinc classificats en quadres: catalans, espanyols i internacionals per continents. La meua idea és que sempre siguin al parc de Vic. Encara que jo marxi, els deixaré allà. Ja formen part del parc.

De tot el món?

Sí, bé, de gairebé tot el món. Hi ha 193 països recone-

Quin és el teu favorit?

Uf! No en tinc cap, n'hi ha de molt macos. Els ianquis són molt espectaculars i vistosos, els europeus en general –belgues i francesos– m'agraden molt; en canvi, els alemanys i espanyols són més seriosos i ensopits.

Posem punt final a la xerrada amb l'Arcadi amb una petició: convida tothom a col·laborar en l'exposició i s'ofereix a intercanviar escuts a qui vulgui. Hi podeu contactar a arcadi.romera@gmail.com.

Marc Ferrer Murillo

Bomber voluntari del Parc de Matadepera.
Llicenciat en història.
Tècnic superior en prevenció de riscos laborals.
Tècnic Operador del CECAT.
Professor adscrit a l'Escola de Bombers i Protecció Civil de Catalunya

#1

bombers.cat

